

**Tekst skonsolidowany regulaminu postępowania przed Trybunałem
Sprawiedliwości z dnia 25 września 2012 r. ***

Spis treści

	Strona
PRZEPISY WSTĘPNE.....	10
Artykuł 1 Definicje.....	10
Artykuł 2 Przedmiot niniejszego regulaminu.....	10
TYTUŁ I ORGANIZACJA TRYBUNAŁU	11
ROZDZIAŁ 1 SĘDZIOWIE I RZECZNIICY GENERALNI.....	11
Artykuł 3 Rozpoczęcie kadencji sędziów i rzeczników generalnych l	
Artykuł 4 Złożenie ślubowania.....	11
Artykuł 5 Uroczyste zobowiązanie.....	11
Artykuł 6 Zwolnienie z funkcji sędziego lub rzecznika generalnego l	
Artykuł 7 Porządek pierwszeństwa wynikający ze starszeństwa sędziów i rzeczników generalnych.....	11
ROZDZIAŁ 2 PREZES TRYBUNAŁU, TWORZENIE IZBI WYBÓR PIERWSZEGO RZECZNIKA GENERALNEGO.....	12
Artykuł 8 Wybór prezesa i wiceprezesa Trybunału.....	12
Artykuł 9 Zakres uprawnień i obowiązków prezesa Trybunału.....	12
Artykuł 10 Zakres uprawnień i obowiązków wiceprezesa Trybunału	12
Artykuł 11 Tworzenie izb.....	13
Artykuł 12 Wybór prezesów izb.....	13
Artykuł 13 Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa i wiceprezesa Trybunału	13
Artykuł 14 Wybór pierwszego rzecznika generalnego.....	14
ROZDZIAŁ 3 PRZYDZIELANIE SPRAW SĘDZIOM SPRAWOZDAWCOM I RZECZNIKOM GENERALNYM	14
Artykuł 15 Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy.....	14
Artykuł 16 Wyznaczenie rzecznika generalnego.....	14
ROZDZIAŁ 4 SPRAWOZDAWCY POMOCNICZY.....	15

* Regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości z dnia 25 września 2012 r. (Dz.U. L 265 z 29.9.2012; sprostowanie Dz.U. L 173 z dnia 30 czerwca 2016, s. 108) w brzmieniu zmienionym w dniu 18 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 173 z 26.6.2013, s. 65), w dniu 19 lipca 2016 r. (Dz.U. L 217 z 12.8.2016, s. 69), w dniu 9 kwietnia 2019 r. (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 73), w dniu 26 listopada 2019 r. (Dz.U. L 316 z 6.12.2019, s. 103), w dniu 2 lipca 2024 r. (Dz.U. L z 12.8.2024, http://data.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2094/oj) i w dniu 2 czerwca 2026 r. (Dz.U. L z 17.6.2026, http://data.europa.eu/eli/proc_rules/2026/1335/oj).

Artykuł 17	Sprawozdawcy pomocniczy.....	15
ROZDZIAŁ 5 SEKRETARIAT		15
Artykuł 18	Mianowanie sekretarza	15
Artykuł 19	Zastępca sekretarza	16
Artykuł 20	Zakres uprawnień i obowiązków sekretarza.....	16
Artykuł 21	Prowadzenie rejestru	16
Artykuł 22	Dostęp do rejestru, wyroków i postanowień	17
ROZDZIAŁ 6 FUNKCJONOWANIE TRYBUNAŁU.....		17
Artykuł 23	Miejsce posiedzeń Trybunału.....	17
Artykuł 24	Kalendarz prac Trybunału	17
Artykuł 25	Zgromadzenie ogólne	18
Artykuł 26	Sporządzanie protokołów	18
ROZDZIAŁ 7 SKŁADY ORZEKAJĄCE.....		18
Sekcja 1. Ustalanie składów orzekających.....		18
Artykuł 27	Skład wielkiej izby.....	18
Artykuł 28	Skład izb złożonych z pięciu sędziów i z trzech sędziów	19
Artykuł 29	Skład izb w przypadku istnienia związku między sprawami lub przekazania sprawy.....	19
Artykuł 30	Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa izby	20
Artykuł 31	Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do członka składu orzekającego.....	20
Sekcja 2. Narady		20
Artykuł 32	Zasady dotyczące narad.....	20
Artykuł 33	Liczba sędziów uczestniczących w naradzie.....	21
Artykuł 34	Kworum w odniesieniu do wielkiej izby.....	21
Artykuł 35	Kworum w odniesieniu do izb złożonych z pięciu i z trzech sędziów	21
ROZDZIAŁ 8 SYSTEM JĘZYKOWY.....		22
Artykuł 36	Języki postępowania.....	22
Artykuł 37	Ustalenie języka postępowania.....	22
Artykuł 38	Stosowanie języka postępowania.....	23
Artykuł 39	Zadania sekretarza w dziedzinie tłumaczeń	24
Artykuł 40	System językowy odnoszący się do publikacji Trybunału	24
Artykuł 41	Teksty autentyczne.....	24
Artykuł 42	Służba tłumaczeniowa Trybunału.....	24
TYTUŁ II WSPÓLNE PRZEPISY PROCEDURALNE.....		24
ROZDZIAŁ 1 PRAWA I OBOWIĄZKI PEŁNOMOCNIKÓW, DORADCÓW ORAZ ADWOKATÓW LUB RADCÓW PRAWNYCH.....		24

Artykuł 43	Przywileje, immunitety i ułatwienia.....	24
Artykuł 44	Status przedstawicieli stron.....	25
Artykuł 45	Uchylenie immunitetu.....	25
Artykuł 46	Wykluczenie z postępowania.....	26
Artykuł 47	Nauczyciele akademicy i strony w postępowaniu głównym.....	26
ROZDZIAŁ 2 DORECZENIA.....		26
Artykuł 48	Sposoby doręczeń.....	26
ROZDZIAŁ 3 TERMINY.....		27
Artykuł 49	Obliczanie terminów.....	27
Artykuł 50	Skarga, której przedmiotem jest akt wydany przez instytucję.....	28
Artykuł 51	Termin uwzględniający odległość.....	28
Artykuł 52	Wyznaczenie i przedłużenie terminów.....	28
ROZDZIAŁ 4 ZWYKŁY TRYB POSTĘPOWANIA I ODSTĘPSTWA OD NIEGO.....		28
Artykuł 53	Tryby rozpoznawania spraw.....	28
Artykuł 54	Połączenie spraw.....	29
Artykuł 55	Zawieszenie postępowania.....	29
Artykuł 56	Odroczenie rozpoznania sprawy.....	30
ROZDZIAŁ 5 PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA.....		30
Artykuł 57	Składanie pism procesowych.....	30
Artykuł 58	Objętość dokumentów procesowych.....	31
ROZDZIAŁ 6 SPRAWOZDANIE WSTĘPNE I PRZYDZIAŁ SPRAW SKŁADOM ORZEKAJĄCYM TRYBUNAŁU.....		31
Artykuł 59	Sprawozdanie wstępne.....	31
Artykuł 60	Przydział spraw składom orzekającym Trybunału.....	31
ROZDZIAŁ 7 ŚRODKI ORGANIZACJI POSTĘPOWANIA I ŚRODKI DOWODOWE.....		32
Sekcja 1. Środki organizacji postępowania.....		32
Artykuł 61	Środki organizacji postępowania zarządzane przez Trybunał.....	32
Artykuł 62	Środki organizacji postępowania zarządzane przez sędziego sprawozdawcę lub rzecznika generalnego.....	32
Sekcja 2. Środki dowodowe.....		32
Artykuł 63	Decyzja w przedmiocie zastosowania środków dowodowych.....	32
Artykuł 64	Określenie środków dowodowych.....	32
Artykuł 65	Udział w przeprowadzaniu środków dowodowych.....	33
Artykuł 66	Zeznania świadków.....	33
Artykuł 67	Przesłuchanie świadków.....	33

Artykuł 68	Przysięga składana przez świadków.....	34
Artykuł 69	Sankcje pieniężne	34
Artykuł 70	Opinia biegłego	34
Artykuł 71	Przysięga składana przez biegłego.....	34
Artykuł 72	Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego.....	35
Artykuł 73	Koszty wezwania świadków i wyznaczenia biegłych.....	35
Artykuł 74	Protokół posiedzeń wyznaczanych w celu przeprowadzenia dowodu	35
Artykuł 75	Otwarcie ustnego etapu postępowania po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.....	35
ROZDZIAŁ 8 USTNY ETAP POSTĘPOWANIA.....		36
Artykuł 76	Rozprawa	36
Artykuł 77	Wspólna rozprawa dla większej liczby spraw.....	36
Artykuł 78	Udział w rozprawie w formie wideokonferencji.....	36
Artykuł 79	Posiedzenia przy drzwiach zamkniętych.....	37
Artykuł 80	Przebieg rozprawy.....	38
Artykuł 80a	Transmisja posiedzeń	38
Artykuł 81	Zamknięcie rozprawy	38
Artykuł 82	Przedstawienie opinii przez rzecznika generalnego.....	38
Artykuł 83	Otwarcie lub otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania	38
Artykuł 84	Protokół rozpraw	39
Artykuł 85	Zapis dźwiękowy rozprawy.....	39
ROZDZIAŁ 9 WYROKI I POSTANOWIENIA.....		39
Artykuł 86	Data ogłoszenia wyroku.....	39
Artykuł 87	Zawartość wyroku.....	39
Artykuł 88	Ogłoszenie i doręczenie wyroku.....	40
Artykuł 89	Zawartość postanowienia	40
Artykuł 90	Podpisanie i doręczenie postanowienia.....	41
Artykuł 91	Moc wiążąca wyroków i postanowień	41
Artykuł 92	Publikacja w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ..	41
TYTUŁ III ODESŁANIA PREJUDYCJALNE.....		41
ROZDZIAŁ 1 PRZEPISY OGÓLNE.....		41
Artykuł 93	Zakres stosowania.....	41
Artykuł 93a	Wstępna analiza wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.....	41
Artykuł 94	Zawartość wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.....	42

Artykuł 95	Anonimizacja i pominięcie danych osobowych.....	42
Artykuł 96	Udział w postępowaniu prejudycjalnym	43
Artykuł 97	Strony w postępowaniu głównym.....	44
Artykuł 98	Tłumaczenie i doręczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.....	44
Artykuł 99	Odpowiedź w formie postanowienia z uzasadnieniem....	45
Artykuł 100	Związanie Trybunału w czasie wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.....	45
Artykuł 101	Wniosek o wyjaśnienia	45
Artykuł 102	Koszty w postępowaniu prejudycjalnym.....	45
Artykuł 103	Sprostowanie wyroków i postanowień.....	45
Artykuł 104	Wykładnia orzeczeń wydanych w trybie prejudycjalnym	46
ROZDZIAŁ 2 PRZYSPIESZONY TRYB PREJUDYCJALNY.....		46
Artykuł 105	Tryb przyspieszony	46
Artykuł 106	Przekazanie dokumentów procesowych.....	46
ROZDZIAŁ 3 PILNY TRYB PREJUDYCJALNY.....		47
Artykuł 107	Zakres stosowania pilnego trybu prejudycjalnego.....	47
Artykuł 108	Decyzja w przedmiocie zastosowania trybu pilnego	47
Artykuł 109	Pisemny etap postępowania w trybie pilnym	48
Artykuł 110	Doręczenia i powiadomienia następujące po zamknięciu pisemnego etapu postępowania	48
Artykuł 111	Pominięcie pisemnego etapu postępowania.....	49
Artykuł 112	Orzeczenie co do istoty.....	49
Artykuł 113	Skład orzekający.....	49
Artykuł 114	Przekazanie dokumentów procesowych.....	49
ROZDZIAŁ 4 POSTĘPOWANIE PO PRZEKAZANIU SPRAWY PRZEZ SĄD		500
Artykuł 114a	Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazane przez Sąd na podstawie art. 54 akapit drugi statutu	49
Artykuł 114b	Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazane przez Sąd na podstawie art. 256 ust. 3 akapit drugi TFUE.....	491
ROZDZIAŁ 5 POMOC PRAWNA.....		50
Artykuł 115	Wniosek o przyznanie pomocy prawnej.....	50
Artykuł 116	Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej	50
Artykuł 117	Kwoty podlegające wypłacie z tytułu pomocy prawnej ..	51
Artykuł 118	Cofnięcie pomocy prawnej.....	51
TYTUŁ IV SKARGI BEZPOŚREDNIE.....		51
ROZDZIAŁ 1 REPREZENTACJA STRON.....		51

Artykuł 119	Obowiązkowe zastępstwo procesowe.....	51
ROZDZIAŁ 2 PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA.....		52
Artykuł 120	Zawartość skargi.....	52
Artykuł 121	Informacje do celów doręczeń.....	52
Artykuł 122	Załączniki do skargi.....	53
Artykuł 123	Doręczenie skargi.....	53
Artykuł 124	Zawartość odpowiedzi na skargę.....	53
Artykuł 125	Przekazanie dokumentów.....	53
Artykuł 126	Replika i duplika.....	54
ROZDZIAŁ 3 ZARZUTY I DOWODY.....		54
Artykuł 127	Nowe zarzuty.....	54
Artykuł 128	Dowody i wnioski dowodowe.....	54
ROZDZIAŁ 4 INTERWENCJA.....		54
Artykuł 129	Cel i skutki interwencji.....	54
Artykuł 130	Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.....	55
Artykuł 131	Decyzja w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.....	55
Artykuł 132	Przedstawienie uwag interwenienta.....	56
ROZDZIAŁ 5 TRYB PRZYSPIESZONY.....		57
Artykuł 133	Decyzja w przedmiocie trybu przyspieszonego.....	57
Artykuł 134	Pisemny etap postępowania.....	57
Artykuł 135	Ustny etap postępowania.....	57
Artykuł 136	Orzeczenie co do istoty.....	57
ROZDZIAŁ 6 KOSZTY.....		58
Artykuł 137	Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów.....	58
Artykuł 138	Ogólne zasady podziału kosztów.....	58
Artykuł 139	Koszty nieuzasadnione lub wynikające ze złej wiary.....	58
Artykuł 140	Koszty interwenientów.....	58
Artykuł 141	Koszty w przypadku cofnięcia skargi.....	58
Artykuł 142	Koszty w przypadku umorzenia postępowania.....	59
Artykuł 143	Koszty sądowe.....	59
Artykuł 144	Koszty podlegające zwrotowi.....	59
Artykuł 145	Spory w zakresie kosztów podlegających zwrotowi.....	59
Artykuł 146	Zasady płatności.....	60
ROZDZIAŁ 7 UGODA, COFNIĘCIE SKARGI, UMORZENIE POSTĘPOWANIA I KWESTIE INCYDENTALNE.....		60
Artykuł 147	Ugoda.....	60
Artykuł 148	Cofnięcie skargi.....	60

Artykuł 149	Umorzenie postępowania	60
Artykuł 150	Bezwzględne przeszkody procesowe.....	60
Artykuł 151	Kwestie formalne i incydentalne.....	61
ROZDZIAŁ 8 WYROKI ZAOCZNE.....		61
Artykuł 152	Wyroki zaoczne.....	61
ROZDZIAŁ 9 WNIOSKI I ŚRODKI ZASKARŻENIA DOTYCZĄCE WYROKÓW I POSTANOWIEŃ.....		61
Artykuł 153	Właściwy skład orzekający.....	62
Artykuł 154	Sprostowanie.....	62
Artykuł 155	Brak rozstrzygnięcia.....	62
Artykuł 156	Sprzeciw.....	63
Artykuł 157	Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu	63
Artykuł 158	Wykładnia	64
Artykuł 159	Wznowienie postępowania	64
Artykuł 159a	Wnioski i środki zaskarżenia oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne	65
ROZDZIAŁ 10 ZAWIESZENIE WYKONANIA AKTU I INNE ŚRODKI TYMCZASOWE.....		65
Artykuł 160	Wniosek o zawieszenie wykonania aktu lub o zastosowanie innych środków tymczasowych.....	65
Artykuł 161	Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku.....	66
Artykuł 162	Postanowienie w przedmiocie zawieszenia wykonania aktu lub innych środków tymczasowych.....	66
Artykuł 163	Zmiana okoliczności.....	66
Artykuł 164	Ponowny wniosek.....	66
Artykuł 165	Wniosek na podstawie art. 280 TFUE i 299 TFUE lub art. 164 TEWEA.....	67
Artykuł 166	Wniosek na podstawie art. 81 TEWEA.....	67
TYTUŁ V ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU.....		67
ROZDZIAŁ 1 FORMA, ZAWARTOŚĆ I ŻĄDANIA ODWOŁANIA.....		67
Artykuł 167	Wniesienie odwołania.....	67
Artykuł 168	Zawartość odwołania.....	68
Artykuł 169	Żądania, zarzuty i argumenty odwołania.....	68
Artykuł 170	Żądania na wypadek uwzględnienia odwołania.....	68
ROZDZIAŁ 1A WSTĘPNE PRZYJĘCIE ODWOŁAŃ DO ROZPOZNANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 58A STATUTU.....		68
Artykuł 170a	Wniosek o przyjęcie odwołania do rozpoznania.....	69
Artykuł 170b	Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania.....	69
ROZDZIAŁ 2 ODPOWIEDŹ NA ODWOŁANIE, REPLIKA I DUPLIKA.....		70

Artykuł 171	Doręczenie odwołania.....	70
Artykuł 172	Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na odwołanie	70
Artykuł 173	Zawartość odpowiedzi na odwołanie.....	70
Artykuł 174	Żądania odpowiedzi na odwołanie.....	70
Artykuł 175	Replika i duplika.....	71
ROZDZIAŁ 3 FORMA, ZAWARTOŚĆ I ŻĄDANIA ODWOŁANIA WZAJEMNEGO		71
Artykuł 176	Odwołanie wzajemne	71
Artykuł 177	Zawartość odwołania wzajemnego.....	71
Artykuł 178	Żądania, zarzuty i argumenty odwołania wzajemnego....	71
ROZDZIAŁ 4 WYMIANA PISM PO WNIESIENIU ODWOŁANIA WZAJEMNEGO		72
Artykuł 179	Odpowiedź na odwołanie wzajemne	72
Artykuł 180	Replika i duplika po wniesieniu odwołania wzajemnego	72
ROZDZIAŁ 5 ODWOŁANIA, W PRZEDMIOCIE KTÓRYCH ORZĘKA SIĘ W DRODZE POSTANOWIENIA		72
Artykuł 181	Odwołanie oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne.....	72
Artykuł 182	Odwołanie oczywiście zasadne	73
ROZDZIAŁ 6 SKUTKI WYKREŚLENIA ODWOŁANIA GŁÓWNEGO DLA ODWOŁANIA WZAJEMNEGO		73
Artykuł 183	Skutki cofnięcia lub oczywistej niedopuszczalności odwołania głównego dla odwołania wzajemnego.....	73
ROZDZIAŁ 7 KOSZTY I POMOC PRAWNA W POSTĘPOWANIU ODWOŁAWCZYM		73
Artykuł 184	Koszty w postępowaniu odwoławczym	73
Artykuł 185	Pomoc prawna.....	74
Artykuł 186	Uprzedni wniosek o przyznanie pomocy prawnej.....	74
Artykuł 187	Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej	74
Artykuł 188	Kwoty podlegające wypłacie z tytułu pomocy prawnej ..	75
Artykuł 189	Cofnięcie pomocy prawnej.....	75
ROZDZIAŁ 8 INNE PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO POSTĘPOWAŃ ODWOŁAWCZYCH		75
Artykuł 190	Inne przepisy mające zastosowanie do postępowań odwoławczych.....	75
Artykuł 190a	Przetwarzanie informacji lub materiałów przedstawionych Sądowi na podstawie art. 105 jego regulaminu postępowania	76
TYTUŁ VI SZCZEGÓLNA PROCEDURA KONTROLI ORZECZEŃ SĄDU		76
Artykuł 191	Izba właściwa w zakresie szczególnej procedury kontroli	76

Artykuł 192	Informowanie o orzeczeniach mogących podlegać szczególnej procedurze kontroli oraz ich przekazywanie	77
Artykuł 193	Szczególna procedura kontroli orzeczeń wydanych w wyniku odwołania.....	77
Artykuł 193a	Brak wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli	77
Artykuł 194	Szczególna procedura kontroli orzeczeń wydanych w trybie prejudycjalnym.....	78
Artykuł 195	Wyrok co do istoty wydany w wyniku decyzji o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli	78
TYTUŁ VII WNIOSKI O WYDANIE OPINII		79
Artykuł 196	Pisemny etap postępowania.....	79
Artykuł 197	Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego.....	79
Artykuł 198	Rozprawa	79
Artykuł 199	Termin na wydanie opinii.....	80
Artykuł 200	Ogłoszenie i doręczenie opinii	Error! Bookmark not defined.
TYTUŁ VIII POSTĘPOWANIA SZCZEGÓLNE.....		80
Artykuł 201	Odwołania od decyzji Komitetu Arbitrażowego.....	80
Artykuł 202	Postępowanie, o którym mowa w art. 103 TEWEA.....	81
Artykuł 203	Postępowania, o których mowa w art. 104 TEWEA i 105 TEWEA	81
Artykuł 204	Postępowanie przewidziane w art. 11 ust. 3 porozumienia EOG	81
Artykuł 205	Rozstrzyganie sporów, o których mowa w art. 35 TUE w jego wersji obowiązującej przed wejściem w życie traktatu z Lizbony	82
Artykuł 206	Wnioski, o których mowa w art. 269 TFUE.....	82
PRZEPISY KOŃCOWE.....		82
Artykuł 207	Regulamin dodatkowy.....	82
Artykuł 208	Przepisy wykonawcze.....	83
Artykuł 209	Uchylenie	83
Artykuł 210	Publikacja i wejście w życie niniejszego regulaminu	83

PRZEPISY WSTĘPNE

Artykuł 1 *Definicje*

§ 1. W niniejszym regulaminie:

- a) postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TUE”;
- b) postanowienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TFUE”;
- c) postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TEWEA”;
- d) przez „statut” rozumie się Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- e) przez „porozumienie EOG” rozumie się Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym¹;
- f) przez „rozporządzenie Rady nr 1” rozumie się rozporządzenie Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej².

§ 2. Do celów niniejszego regulaminu:

- a) przez „instytucje” rozumie się instytucje Unii Europejskiej, o których mowa w art. 13 ust. 1 TUE, oraz organy lub jednostki organizacyjne ustanowione na mocy traktatów lub na mocy aktu przyjętego w celu ich wykonania, które mogą występować jako strony postępowania przed Trybunałem;
- b) przez „Urząd Nadzoru EFTA” rozumie się urząd nadzoru, o którym mowa w porozumieniu EOG;
- c) przez „podmioty określone w art. 23 statutu” rozumie się wszystkie strony, państwa, instytucje, organy i jednostki organizacyjne upoważnione na mocy tego artykułu do składania pism procesowych i uwag w ramach odesłań prejudycjalnych.

Artykuł 2 *Przedmiot niniejszego regulaminu*

Przepisy niniejszego regulaminu wykonują i uzupełniają, w niezbędnym zakresie, odpowiednie postanowienia TUE, TFUE i TEWEA oraz statutu.

¹ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 27.

² Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385.

TYTUŁ I

ORGANIZACJA TRYBUNAŁU

Rozdział 1

SĘDZIOWIE I RZECZNIICY GENERALNI

Artykuł 3 *Rozpoczęcie kadencji sędziów i rzeczników generalnych*

Kadencja sędziego lub rzecznika generalnego rozpoczyna się w dniu wskazanym w akcie mianowania. Jeżeli akt mianowania nie zawiera postanowień dotyczących daty rozpoczęcia kadencji, kadencja rozpoczyna się w dniu opublikowania tego aktu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4 *Złożenie ślubowania*

Przed objęciem obowiązków sędziowie i rzecznicy generalni składają, na pierwszym jawnym posiedzeniu Trybunału, w którym uczestniczą po mianowaniu, ślubowanie, przewidziane w art. 2 statutu, w następującym brzmieniu:

„Ślubuję swe obowiązki wykonywać bezstronnie i sumiennie; ślubuję utrzymać w tajemnicy treść narad Trybunału”.

Artykuł 5 *Uroczyste zobowiązanie*

Niezwłocznie po złożeniu ślubowania sędziowie i rzecznicy generalni podpisują oświadczenie, w którym podejmują uroczyste zobowiązanie przewidziane w art. 4 akapit trzeci statutu.

Artykuł 6 *Zwolnienie z funkcji sędziego lub rzecznika generalnego*

§ 1. Jeżeli Trybunał ma rozstrzygnąć, na mocy art. 6 statutu, czy dany sędzia lub rzecznik generalny nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z jego urzędu, prezes wzywa zainteresowanego sędziego lub rzecznika generalnego do przedstawienia wyjaśnień.

§ 2. Rozstrzygnięcie Trybunału podejmowane jest z wyłączeniem obecności sekretarza.

Artykuł 7 *Porządek pierwszeństwa wynikający ze starszeństwa sędziów i rzeczników generalnych*

§ 1. Starszeństwo wśród sędziów i rzeczników generalnych oblicza się, bez rozróżnienia, od chwili objęcia przez nich obowiązków.

§ 2. W przypadku jednakowego starszeństwa służbowego o pierwszeństwie decyduje wiek.

§ 3. Sędziowie i rzecznicy generalni, których mandat został odnowiony, zachowują dotychczasowe miejsce w porządku pierwszeństwa.

Rozdział 2

PREZES TRYBUNAŁU, TWORZENIE IZB I WYBÓR PIERWSZEGO RZECZNIKA GENERALNEGO

Artykuł 8 Wybór prezesa i wiceprezesa Trybunału

§ 1. Natychmiast po częściowym odnowieniu składu sędziowskiego, o którym mowa w art. 253 akapit drugi TFUE, sędziowie wybierają spośród siebie, na okres trzech lat, prezesa Trybunału.

§ 2. Jeżeli stanowisko prezesa zostanie zwolnione przed upływem kadencji, wybiera się jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.

§ 3. Wyboru, o którym mowa w niniejszym artykule, dokonuje się w głosowaniu tajnym. Wybrany zostaje sędzia, który uzyska ponad połowę głosów sędziów Trybunału. Jeżeli żaden sędzia nie uzyska takiej większości, przeprowadza się dalsze tury głosowania aż do uzyskania takiej większości.

§ 4. Następnie sędziowie wybierają spośród siebie, zgodnie z zasadami przewidzianymi w § 3, wiceprezesa Trybunału na okres trzech lat. Jeżeli stanowisko wiceprezesa Trybunału zostanie zwolnione przed upływem kadencji, stosuje się § 2.

§ 5. Nazwiska prezesa i wiceprezesa wybranych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlegają opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 9 Zakres uprawnień i obowiązków prezesa Trybunału

§ 1. Prezes Trybunału reprezentuje Trybunał.

§ 2. Prezes Trybunału kieruje pracami Trybunału. Przewodniczy zgromadzeniom ogólnym członków Trybunału oraz posiedzeniom i naradom pełnego składu i wielkiej izby.

§ 3. Prezes zapewnia prawidłowe funkcjonowanie służb instytucji.

Artykuł 10 Zakres uprawnień i obowiązków wiceprezesa Trybunału

§ 1. Wiceprezes wspiera prezesa Trybunału w wykonywaniu obowiązków i zastępuje go, jeżeli w odniesieniu do prezesa wystąpi przeszkoda w wykonywaniu obowiązków.

§2. Wiceprezes zastępuje prezesa, na jego wniosek, w wykonywaniu obowiązków, o których mowa w art. 9 §§ 1 i 3 niniejszego regulaminu.

§3. Trybunał określa, w drodze decyzji, zasady, na jakich wiceprezes zastępuje prezesa Trybunału w wykonywaniu obowiązków w zakresie orzekania. Decyzja ta podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 11 *Tworzenie izb*

§ 1. Trybunał powołuje izby złożone z pięciu i z trzech sędziów zgodnie z art. 16 statutu oraz decyduje o przydzieleniu sędziów do poszczególnych izb.

§ 2. Trybunał wyznacza izby złożone z pięciu sędziów, które w okresie roku będą rozpoznawać sprawy, o których mowa w art. 107 oraz w art. 193 i 194.

§ 3. W odniesieniu do spraw przydzielonych składom orzekającym Trybunału zgodnie z art. 60 określenie „Trybunał” użyte w niniejszym regulaminie oznacza te składy.

§ 4. W odniesieniu do spraw przydzielonych izbom złożonym z pięciu lub z trzech sędziów uprawnienia prezesa Trybunału wykonuje prezes izby.

§ 5. Przydzielenie sędziów do izb oraz wyznaczenie izb do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 107 oraz w art. 193 i 194, podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 12 *Wybór prezesów izb*

§ 1. Natychmiast po dokonaniu wyboru prezesa i wiceprezesa Trybunału sędziowie wybierają, na okres trzech lat, prezesów izb złożonych z pięciu sędziów.

§ 2. Następnie sędziowie wybierają, na okres roku, prezesów izb złożonych z trzech sędziów.

§ 3. Stosuje się przepisy art. 8 §§ 2 i 3.

§ 4. Nazwiska prezesów izb wybranych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlegają opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 13 *Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa i wiceprezesa Trybunału*

Jeżeli w odniesieniu do prezesa i wiceprezesa Trybunału istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, obowiązki prezesa wykonuje jeden z prezesów izb złożonych z pięciu sędziów, a w przypadku gdy jest to niemożliwe – jeden z prezesów izb złożonych z trzech sędziów, a w dalszej kolejności – jeden z pozostałych sędziów, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 7.

Artykuł 14 *Wybór pierwszego rzecznika generalnego*

§ 1. Natychmiast po częściowym odnowieniu składu rzeczników generalnych, o którym mowa w art. 253 akapit drugi TFUE, rzecznicy generalni wybierają spośród siebie, na okres trzech lat, pierwszego rzecznika generalnego.

§ 2. Jeżeli stanowisko pierwszego rzecznika generalnego zostanie zwolnione przed upływem kadencji, wyznacza się jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.

§ 3. Wyboru, o którym mowa w niniejszym artykule, dokonuje się w głosowaniu tajnym. Wybrany zostaje rzecznik generalny, który uzyska ponad połowę głosów rzeczników generalnych Trybunału. Jeżeli żaden rzecznik generalny nie uzyska takiej większości, przeprowadza się dalsze tury głosowania aż do uzyskania takiej większości.

§ 4. Nazwisko pierwszego rzecznika generalnego wybranego zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Rozdział 3

PRZYDZIELANIE SPRAW SĘDZIOM SPRAWOZDAWCOM I RZECZNIKOM GENERALNYM

Artykuł 15 *Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy*

§ 1. W możliwie najkrótszym czasie po złożeniu pisma wszczynającego postępowanie w sprawie prezes Trybunału wyznacza sędziego sprawozdawcę dla tej sprawy.

§ 2. W sprawach, o których mowa w art. 107 oraz w art. 193 i 194, sędzia sprawozdawca jest wybierany, na wniosek prezesa izby wyznaczonej zgodnie z art. 11 § 2, spośród sędziów tej izby. Jeżeli na podstawie art. 109 izba zdecyduje, by nie kierować odesłania prejudycjalnego do rozpoznania w trybie pilnym, prezes Trybunału może przydzielić sprawę sędziemu sprawozdawcy wchodzącemu w skład innej izby.

§ 3. Jeżeli w odniesieniu do sędziego sprawozdawcy istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, prezes Trybunału podejmuje niezbędne kroki.

Artykuł 16 *Wyznaczenie rzecznika generalnego*

§ 1. Pierwszy rzecznik generalny przydziela sprawy rzecznikom generalnym.

§ 2. Jeżeli w odniesieniu do rzecznika generalnego istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, pierwszy rzecznik generalny podejmuje niezbędne kroki.

Rozdział 4

SPRAWOZDAWCY POMOCNICZY

Artykuł 17 *Sprawozdawcy pomocniczy*

§ 1. Ilekroć Trybunał uzna, iż badanie rozpoznawanej przez niego sprawy i postępowanie dowodowe tego wymagają, proponuje, na podstawie art. 13 statutu, mianowanie sprawozdawców pomocniczych.

§ 2. Do zadań sprawozdawców pomocniczych należy w szczególności:

- a) wspieranie prezesa Trybunału w postępowaniach w przedmiocie zastosowania środka tymczasowego;
- b) wspieranie sędziów sprawozdawców w wykonywaniu ich zadań.

§ 3. Za wykonywanie swoich zadań sprawozdawcy pomocniczy odpowiedzialni są odpowiednio przed prezesem Trybunału, prezesem izby albo sędzią sprawozdawcą.

§ 4. Przed objęciem obowiązków sprawozdawca pomocniczy składa przed Trybunałem ślubowanie przewidziane w art. 4 niniejszego regulaminu.

Rozdział 5

SEKRETARIAT

Artykuł 18 *Mianowanie sekretarza*

§ 1. Trybunał mianuje sekretarza.

§ 2. Jeżeli stanowisko sekretarza pozostaje nieobsadzone, w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej publikuje się ogłoszenie o wakacie. Kandydatury zainteresowanych osób powinny zostać złożone w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż trzy tygodnie, i zawierać pełne dane o obywatelstwie tych osób, ich tytułach i stopniach zawodowych i naukowych, znajomości języków, obecnych i wcześniej wykonywanych zajęciach oraz ewentualnym posiadanym doświadczeniu sądowym i międzynarodowym.

§ 3. Głosowanie, w którym biorą udział sędziowie i rzecznicy generalni, przeprowadza się zgodnie z procedurą określoną w art. 8 § 3 niniejszego regulaminu.

§ 4. Sekretarz zostaje mianowany na okres sześciu lat. Jego mandat jest odnawialny. Trybunał może zdecydować o odnowieniu mandatu urzędującego sekretarza z pominięciem procedury przewidzianej w § 2 niniejszego artykułu.

§ 5. Sekretarz składa ślubowanie zgodnie z art. 4 i podpisuje oświadczenie, o którym mowa w art. 5.

§ 6. Sekretarz może być zwolniony z funkcji tylko wówczas, gdy nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu. Trybunał podejmuje decyzję po uprzednim umożliwieniu sekretarzowi złożenia wyjaśnień.

§ 7. Jeżeli stanowisko sekretarza zostanie zwolnione przed upływem kadencji, Trybunał mianuje nowego sekretarza na okres sześciu lat.

§ 8. Nazwisko sekretarza wybranego zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 19 Zastępca sekretarza

Trybunał może, zgodnie z procedurą przewidzianą w odniesieniu do sekretarza, mianować zastępcę sekretarza, którego zadaniem jest wspieranie sekretarza oraz zastępowanie go w razie wystąpienia przeszkody w wykonywaniu jego obowiązków.

Artykuł 20 Zakres uprawnień i obowiązków sekretarza

§ 1. Z upoważnienia prezesa Trybunału sekretarz przyjmuje i przekazuje wszelkie dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w niniejszym regulaminie.

§ 2. Sekretarz wspiera członków Trybunału we wszystkich czynnościach urzędowych.

§ 3. Sekretarz strzeże pieczęci i odpowiada za archiwum Trybunału. Zapewnia przygotowanie publikacji Trybunału, w szczególności Zbioru Orzeczeń.

§ 4. Z upoważnienia prezesa Trybunału sekretarz kieruje służbami instytucji. Jest odpowiedzialny za zarządzanie personelem i administrację Trybunału oraz za przygotowanie i wykonanie budżetu.

Artykuł 21 Prowadzenie rejestru

§ 1. Sekretariat, pod nadzorem sekretarza, prowadzi rejestr, do którego wpisuje się, w kolejności wpływu, wszystkie pisma procesowe oraz materiały i dokumenty do nich załączone.

§ 2. Wzmiankę o wpisie dokumentu do rejestru sekretarz umieszcza na oryginale dokumentu, a na wniosek stron, także na przedstawionych w tym celu odpisach.

§ 3. Wpisy do rejestru i wzmianki przewidziane w § 2 stanowią dokumenty urzędowe.

§ 4. W Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej publikuje się informację zawierającą datę wpływu skargi wszczynającej postępowanie, nazwiska lub

nazwy stron lub, w stosownym przypadku, zastępujące je inicjały, żądania skargi oraz zwięzłe omówienie zarzutów i głównych argumentów na poparcie skargi.

§ 5. W przypadkach, o których mowa w tytule III niniejszego regulaminu, informacja publikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wskazuje datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, sąd odsyłający, nazwiska lub nazwy stron w postępowaniu głównym lub, w stosownym przypadku, zastępujące je inicjały oraz pytania skierowane do Trybunału.

Artykuł 22 Dostęp do rejestru, wyroków i postanowień

§ 1. Każdy może przeglądać rejestr w sekretariacie i otrzymywać odpisy lub wyciągi z rejestru, za opłatą w wysokości ustalonej przez Trybunał na wniosek sekretarza.

§ 2. Każda strona postępowania może, za ustaloną opłatą, otrzymać uwierzytelnione odpisy pism procesowych.

§ 3. Każdy może ponadto, za ustaloną opłatą, otrzymać uwierzytelnione odpisy postanowień i wyroków.

Rozdział 6

FUNKCJONOWANIE TRYBUNAŁU

Artykuł 23 Miejsce posiedzeń Trybunału

Trybunał może zdecydować o odbyciu określonego posiedzenia lub określonych posiedzeń w miejscu innym niż to, w którym znajduje się jego siedziba.

Artykuł 24 Kalendarz prac Trybunału

§ 1. Rok sądowy rozpoczyna się w dniu 7 października roku kalendarzowego i kończy się w dniu 6 października roku następnego.

§ 2. Trybunał ustanawia wakacje sądowe.

§ 3. W nagłych wypadkach prezes może zwołać sędziów i rzeczników generalnych w czasie wakacji sądowych.

§ 4. Trybunał przestrzega świąt urzędowych obowiązujących w miejscu, w którym ma on siedzibę.

§ 5. W uzasadnionych przypadkach Trybunał może przyznać sędziom i rzecznikom generalnym urlopy.

§ 6. Daty wakacji sądowych i wykaz świąt urzędowych podlegają corocznie opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 25 *Zgromadzenie ogólne*

Trybunał podejmuje decyzje dotyczące kwestii administracyjnych lub czynności zalecanych w sprawozdaniu wstępnym, o którym mowa w art. 59, na zgromadzeniu ogólnym, w którym biorą udział, z prawem głosu, wszyscy sędziowie i rzecznicy generalni. Przy podejmowaniu decyzji jest obecny sekretarz, o ile Trybunał nie zdecyduje inaczej.

Artykuł 26 *Sporządzanie protokołów*

Jeżeli posiedzenie Trybunału odbywa się pod nieobecność sekretarza, Trybunał poleca, w razie konieczności, sporządzenie protokołu najmłodszemu sędziemu w rozumieniu zasad starszeństwa określonych w art. 7 niniejszego regulaminu; protokół podpisywany jest przez prezesa i tego sędziego.

Rozdział 7

SKŁADY ORZEKAJĄCE

Sekcja 1. Ustalenie składów orzekających

Artykuł 27 *Skład wielkiej izby*

§ 1. W skład wielkiej izby wchodzi, dla każdej sprawy, prezes i wiceprezes Trybunału, trzech prezesi izb złożonych z pięciu sędziów, sędzia sprawozdawca oraz sędziowie w liczbie niezbędnej do osiągnięcia liczby piętnastu sędziów. Ostatnich z wymienionych sędziów oraz trzech prezesów izb złożonych z pięciu sędziów wyznacza się z list, o których mowa w §§ 3 i 4 niniejszego artykułu, zgodnie z ustanowionym w nich porządkiem. Wyznaczanie sędziów z każdej listy dla każdej sprawy przydzielonej wielkiej izbie rozpoczyna się od nazwiska sędziego znajdującego się bezpośrednio po nazwisku ostatniego sędziego wyznaczonego z danej listy do rozpoznania sprawy uprzednio przydzielonej temu składowi orzekającemu.

§ 2. Po dokonaniu wyboru prezesa i wiceprezesa Trybunału, a następnie prezesów izb złożonych z pięciu sędziów, sporządza się listę prezesów izb złożonych z pięciu sędziów oraz listę pozostałych sędziów do celów ustalenia składu wielkiej izby.

§ 3. Listę prezesów izb złożonych z pięciu sędziów ustala się zgodnie z porządkiem ustanowionym w art. 7 niniejszego regulaminu.

§ 4. Listę pozostałych sędziów ustala się, korzystając na przemian z porządku pierwszeństwa ustanowionego w art. 7 niniejszego regulaminu i porządku odwrotnego: pierwszym sędzią na liście jest pierwszy zgodnie z porządkiem ustanowionym w tym artykule, drugim sędzią na liście jest ostatni zgodnie z tym porządkiem, trzecim sędzią jest drugi zgodnie z tym

porządkiem, czwartym sędzią jest przedostatni zgodnie z tym порядkiem i tak dalej.

§ 5. Listy, o których mowa w §§ 3 i 4, podlegają opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

§ 6. Do rozpoznania spraw, które od początku roku, w którym następuje częściowe odnowienie składu sędziowskiego i do czasu, kiedy to odnowienie nastąpi, są przydzielone wielkiej izbie, mogą zostać wyznaczeni dwaj sędziowie zastępcy w celu uzupełnienia składu orzekającego do czasu ustąpienia niepewności co do osiągnięcia kworum, o którym mowa w art. 17 akapit trzeci statutu. Funkcje sędziów zastępców pełnią dwaj sędziowie, których nazwiska zostały umieszczone na liście, o której mowa w § 4, bezpośrednio po nazwisku ostatniego sędziego wyznaczonego w danej sprawie do wielkiej izby.

§ 7. Sędziowie zastępcy zastępują, zgodnie z порядkiem listy, o której mowa w § 4, sędziów, którzy w stosownym przypadku nie mogą uczestniczyć w rozpoznaniu sprawy.

Artykuł 28 Skład izb złożonych z pięciu sędziów i z trzech sędziów

§ 1. W skład izb złożonych z pięciu sędziów i z trzech sędziów wchodzi, dla każdej sprawy, prezes izby, sędzia sprawozdawca oraz sędziowie w liczbie niezbędnej do osiągnięcia, odpowiednio, liczby pięciu i trzech sędziów. Ostatnich z wymienionych sędziów wyznacza się z list, o których mowa w §§ 2 i 3, zgodnie z ustanowionym w nich порядkiem. Wyznaczanie sędziów z list dla każdej sprawy przydzielonej danej izbie rozpoczyna się od nazwiska sędziego znajdującego się bezpośrednio po nazwisku ostatniego sędziego wyznaczonego z listy do rozpoznania sprawy uprzednio przydzielonej tej izbie.

§ 2. W celu ustalenia składu izb złożonych z pięciu sędziów, po dokonaniu wyboru prezesów tych izb, sporządza się listy obejmujące wszystkich sędziów przydzielonych do danej izby, z wyjątkiem jej prezesa. Listy sporządza się w taki sam sposób, jak listę, o której mowa w art. 27 § 4.

§ 3. W celu ustalenia składu izb złożonych z trzech sędziów, po dokonaniu wyboru prezesów tych izb, sporządza się listy obejmujące wszystkich sędziów przydzielonych do danej izby, z wyjątkiem jej prezesa. Listy sporządza się zgodnie z порядkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 7.

§ 4. Listy, o których mowa w §§ 2 i 3, podlegają opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 29 Skład izb w przypadku istnienia związku między sprawami lub przekazania sprawy

§ 1. Gdy Trybunał uzna, że kilka spraw musi zostać rozstrzygniętych razem przez ten sam skład orzekający, to składem orzekającym dla tych spraw jest skład, który wyznaczono dla sprawy, w odniesieniu do której sprawozdanie wstępne rozpatrzone jako pierwsze.

§ 2. Jeżeli izba, której przydzielono sprawę, zwraca się do Trybunału, na podstawie art. 60 § 3 niniejszego regulaminu, o przydzielenie jej składowi złożonemu z większej liczby sędziów, do składu tego należą członkowie izby, która sprawę przekazała.

Artykuł 30 *Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa izby*

§ 1. Jeżeli w odniesieniu do prezesa izby złożonej z pięciu sędziów istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, obowiązki prezesa izby wykonuje prezes izby złożonej z trzech sędziów, w stosownym przypadku zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 7 niniejszego regulaminu lub, jeżeli w skład tej izby nie wchodzi żaden prezes izby złożonej z trzech sędziów, jeden z pozostałych sędziów, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 7.

§ 2. Jeżeli w odniesieniu do prezesa izby złożonej z trzech sędziów istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, obowiązki prezesa izby wykonuje sędzia tej izby, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 7.

Artykuł 31 *Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do członka składu orzekającego*

§ 1. Jeżeli w odniesieniu do członka wielkiej izby istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, zastępuje go inny sędzia, zgodnie z porządkiem listy, o której mowa w art. 27 § 4.

§ 2. Jeżeli w odniesieniu do członka izby złożonej z pięciu sędziów istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, zastępuje go inny sędzia wchodzący w skład tej izby, zgodnie z porządkiem listy, o której mowa w art. 28 § 2. Jeżeli nie ma możliwości zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, przez sędziego wchodzącego w skład tej samej izby, prezes tej izby zawiadamia o tym prezesa Trybunału, który może wyznaczyć innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

§ 3. Jeżeli w odniesieniu do członka izby złożonej z trzech sędziów istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, zastępuje go inny sędzia wchodzący w skład tej izby, zgodnie z porządkiem listy, o której mowa w art. 28 § 3. Jeżeli nie ma możliwości zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, przez sędziego wchodzącego w skład tej samej izby, prezes tej izby informuje o tym prezesa Trybunału, który może wyznaczyć innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

Sekcja 2. Narady

Artykuł 32 *Zasady dotyczące narad*

§ 1. Narady Trybunału są i pozostają niejawne.

§ 2. Jeżeli w sprawie została przeprowadzona rozprawa, w naradzie uczestniczą jedynie sędziowie, którzy brali udział w rozprawie, oraz, ewentualnie, sprawozdawca pomocniczy wyznaczony do zbadania sprawy.

§ 3. Każdy z sędziów uczestniczących w naradzie przedstawia swoje stanowisko i uzasadnia je.

§ 4. Ustalenia przyjęte przez większość sędziów w wyniku ostatecznej dyskusji stanowią podstawę rozstrzygnięcia Trybunału.

Artykuł 33 Liczba sędziów uczestniczących w naradzie

Jeżeli w wyniku przeszkody w wykonywaniu obowiązków sędziowie są obecni w liczbie parzystej, najmłodszy sędzia w rozumieniu zasad starszeństwa określonych w art. 7 niniejszego regulaminu nie uczestniczy w naradzie, chyba że jest on sędzią sprawozdawcą. W takim przypadku w naradzie nie uczestniczy sędzia kolejno najmłodszy w rozumieniu zasad starszeństwa.

Artykuł 34 Kworum w odniesieniu do wielkiej izby

§ 1. Jeżeli w sprawie przydzielonej wielkiej izbie niemożliwe jest osiągnięcie kworum, o którym mowa w art. 17 akapit trzeci statutu, prezes Trybunału wyznacza innego sędziego lub innych sędziów zgodnie z porządkiem listy, o której mowa w art. 27 § 4 niniejszego regulaminu.

§ 2. Jeżeli przed wyznaczeniem innego sędziego lub innych sędziów została przeprowadzona rozprawa, strony ponownie przedstawiają swoje stanowiska na rozprawie, a rzecznik generalny przedstawia ponownie opinię.

Artykuł 35 Kworum w odniesieniu do izb złożonych z pięciu i z trzech sędziów

§ 1. Jeżeli w sprawie przydzielonej izbie złożonej z pięciu lub z trzech sędziów niemożliwe jest osiągnięcie kworum, o którym mowa w art. 17 akapit drugi statutu, prezes Trybunału wyznacza innego sędziego lub innych sędziów zgodnie z porządkiem listy, o której mowa odpowiednio w art. 28 § 2 lub art. 28 § 3 niniejszego regulaminu. Jeżeli nie ma możliwości zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, przez sędziego wchodzącego w skład tej samej izby, prezes tej izby natychmiast zawiadamia o tym prezesa Trybunału, który wyznacza innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

§ 2. Artykuł 34 § 2 stosuje się odpowiednio do izb złożonych z pięciu lub z trzech sędziów.

Rozdział 8

SYSTEM JĘZYKOWY

Artykuł 36 *Języki postępowania*

Językami postępowania są angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski oraz włoski.

Artykuł 37 *Ustalenie języka postępowania*

§ 1. W sprawach wszczętych na podstawie skarg bezpośrednich język postępowania wybiera skarżący, z zastrzeżeniem następujących przepisów:

- a) jeżeli pozwanym jest państwo członkowskie, językiem postępowania jest język urzędowy tego państwa; jeżeli dane państwo ma więcej niż jeden język urzędowy, skarżący może wybrać jeden z nich;
- b) na wspólny wniosek stron może być dopuszczony, w całym postępowaniu lub w jego części, jeden z innych języków wymienionych w art. 36;
- c) na wniosek jednej ze stron i po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony przeciwnej oraz rzecznika generalnego może być dopuszczony, w drodze odstępstwa od przepisów lit. a) i b), jako język postępowania, w całym postępowaniu lub w jego części, jeden z innych języków wymienionych w art. 36; wniosek taki nie może zostać złożony przez instytucję Unii Europejskiej.

§ 2. Bez uszczerbku dla przepisów § 1 lit. b) i c) oraz art. 38 §§ 4 i 5 niniejszego regulaminu:

- a) w przypadku odwołania od orzeczeń Sądu, o których mowa w art. 56 i 57 statutu, językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie Sądu, od którego wniesiono odwołanie;
- b) jeżeli Trybunał podejmie decyzję, zgodnie z art. 62 akapit drugi statutu, o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli, językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie Sądu będące przedmiotem szczególnej procedury kontroli;
- c) w przypadku sporów w przedmiocie kosztów podlegających zwrotowi, sprzeciwów wobec wyroku zaocznego, powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wniosków o wykładnię, skarg o wznowienie postępowania, wniosków o uzupełnienie orzeczeń językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie, do którego odnoszą się te wnioski i sprzeciwy.

§ 3. W postępowaniach prejudycjalnych językiem postępowania jest język sądu odsyłającego, który zwrócił się do Trybunału. Na należycie uzasadniony wniosek strony w postępowaniu głównym i po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony przeciwnej w postępowaniu głównym oraz rzecznika generalnego może zostać dopuszczone stosowanie na ustnym

etapie postępowania jednego z innych języków wymienionych w art. 36. W takim przypadku dopuszczenie stosowania tego innego języka dotyczy wszystkich podmiotów określonych w art. 23 statutu.

§ 4. Decyzję w przedmiocie wniosków, o których mowa powyżej, może podjąć prezes; może on, a jeżeli ma zamiar przychylić się do wniosku bez zgody wszystkich stron, jest zobowiązany, przekazać wniosek do rozstrzygnięcia Trybunałowi.

Artykuł 38 *Stosowanie języka postępowania*

§ 1. Języka postępowania używa się w szczególności w pismach procesowych i wystąpieniach stron, włączając w to przedstawione lub załączone materiały i dokumenty, w protokołach oraz w orzeczeniach Trybunału.

§ 2. Do każdego przedstawionego lub załączonego materiału lub dokumentu, sporządzonego w innym języku niż język postępowania, załącza się jego przekład na język postępowania.

§ 3. W przypadku obszernych materiałów i dokumentów wymagane przekłady mogą być ograniczone do wyciągów. Trybunał może jednakże, z urzędu lub na wniosek strony, w każdej chwili zażądać pełniejszego lub całościowego przekładu.

§ 4. W drodze odstępstwa od powyższych przepisów państwo członkowskie może używać swojego języka urzędowego w razie udziału w postępowaniu prejudycjalnym, w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Trybunałem lub udziału w innym postępowaniu przed Trybunałem oraz w razie złożenia do Trybunału wniosku, wniesienia skargi lub odwołania. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

§ 5. Państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, jak również Urząd Nadzoru EFTA, mają prawo do używania jednego z języków wymienionych w art. 36, innego niż język postępowania, w razie udziału w postępowaniu prejudycjalnym albo w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Trybunałem lub udziału w innym postępowaniu przed Trybunałem oraz w razie złożenia do Trybunału wniosku lub wniesienia odwołania. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i do oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

§ 6. Państwa trzecie biorące udział w postępowaniu prejudycjalnym zgodnie z art. 23 akapit czwarty statutu mają prawo do używania jednego z języków wymienionych w art. 36, innego niż język postępowania. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i do oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

§ 7. Jeżeli świadek lub biegły oświadczy, iż nie jest w stanie właściwie wyrazić się w jednym z języków wymienionych w art. 36, Trybunał zezwala

mu na wypowiedź w innym języku. Sekretarz zapewnia dokonanie jej przekładu na język postępowania.

§ 8. Prezes i wiceprezes Trybunału oraz prezesi izb przy prowadzeniu posiedzeń, sędziowie i rzecznicy generalni przy zadawaniu pytań oraz rzecznicy generalni przy przedstawianiu opinii, mogą używać języków wymienionych w art. 36, innych niż język postępowania. Sekretarz zapewnia dokonanie przekładu tych wypowiedzi na język postępowania.

Artykuł 39 *Zadania sekretarza w dziedzinie tłumaczeń*

§ 1. Sekretarz zapewnia przekład na język postępowania i, w stosownym przypadku, na inny język wymieniony w art. 36 pism procesowych złożonych w toku pisemnego etapu postępowania.

§ 2. Sekretarz zapewnia także tłumaczenie ustne stanowisk przedstawionych w toku rozprawy na język postępowania oraz na inne języki wymienione w art. 36, używane przez strony obecne na rozprawie lub uznane za konieczne do prawidłowego przebiegu postępowania.

Artykuł 40 *System językowy odnoszący się do publikacji Trybunału*

Publikacje Trybunału są wydawane w językach określonych w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1.

Artykuł 41 *Teksty autentyczne*

Teksty sporządzone w języku postępowania lub, w stosownym przypadku, w innym języku dopuszczonym na podstawie art. 37 lub 38 niniejszego regulaminu stanowią teksty autentyczne.

Artykuł 42 *Służba tłumaczeniowa Trybunału*

Trybunał ustanawia służbę tłumaczeniową, w której skład wchodzi eksperci posiadający odpowiednie wykształcenie prawnicze i gruntowną znajomość kilku języków urzędowych Unii Europejskiej.

TYTUŁ II

WSPÓLNE PRZEPISY PROCEDURALNE

Rozdział 1

PRAWA I OBOWIĄZKI PEŁNOMOCNIKÓW, DORADCÓW ORAZ ADWOKATÓW LUB RADCÓW PRAWNYCH

Artykuł 43 *Przywileje, immunitety i ułatwienia*

§ 1. Pełnomocnicy, o których mowa w art. 19 akapity pierwszy i drugi statutu (pełnomocnicy), doradcy, adwokaci lub radcowie prawni, występujący przed Trybunałem lub przed innym organem sądowym, do którego Trybunał zwrócił się o pomoc sądową, korzystają z immunitetu obejmującego wypowiedzi ustne i pisemne odnoszące się do sprawy lub do stron.

§ 2. Pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ponadto z następujących przywilejów i ułatwień:

- a) pisma i dokumenty dotyczące postępowania nie podlegają przeszukaniu ani zajęciu. W razie zakwestionowania takich pism lub dokumentów funkcjonariusze służb celnych lub policji mogą je zapieczętować; podlegają one natychmiastowemu przekazaniu do Trybunału i zbadaniu w obecności sekretarza i osoby zainteresowanej;
- b) pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ze swobody przemieszczania się przy wykonywaniu swoich obowiązków.

Artykuł 44 *Status przedstawicieli stron*

§ 1. Korzystanie z przywilejów, immunitetów i ułatwień określonych w art. 43 wymaga przedstawienia następujących dowodów umocowania:

- a) w odniesieniu do pełnomocników – dokumentu urzędowego wystawionego przez ich mocodawcę, którego odpis niezwłocznie doręczany jest sekretarzowi;
- b) w odniesieniu do adwokatów lub radców prawnych – dokumentu poświadczającego, iż są oni uprawnieni do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG, oraz umocowania udzielonego przez stronę, którą reprezentują, jeżeli jest ona osobą prawną prawa prywatnego;
- c) w odniesieniu do doradców – umocowania udzielonego przez stronę, którą wspierają.

§ 2. W razie potrzeby sekretarz Trybunału wystawia na ich rzecz odpowiednie zaświadczenie. Ważność tego zaświadczenia jest ograniczona do oznaczonego okresu, który może być przedłużony lub skrócony w zależności od czasu trwania postępowania.

Artykuł 45 *Uchylenie immunitetu*

§ 1. Przywileje, immunitety i ułatwienia określone w art. 43 niniejszego regulaminu przyznaje się wyłącznie w celu zapewnienia właściwego przebiegu postępowania.

§ 2. Trybunał może uchylić immunitet, jeżeli uzna, że nie przeszkodzi to we właściwym przeprowadzeniu postępowania.

Artykuł 46 *Wykluczenie z postępowania*

§ 1. Jeżeli Trybunał uzna, że zachowanie pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego przed Trybunałem godzi w powagę Trybunału lub jest niezgodne z wymogami zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania, lub że pełnomocnik, doradca, adwokat lub radca prawny wykorzystuje swoje uprawnienia niezgodnie z ich celem, informuje o tym zainteresowanego. Jeżeli Trybunał informuje o tym właściwe organy, którym podlega zainteresowany, kopia pisma skierowanego do tych organów przekazywana jest zainteresowanemu.

§ 2. Z tych samych powodów Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanego i rzecznika generalnego, wydać postanowienie z uzasadnieniem o wykluczeniu z postępowania pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego. Postanowienie to podlega natychmiastowemu wykonaniu.

§ 3. Jeżeli pełnomocnik, doradca, adwokat lub radca prawny zostaje wykluczony z postępowania, podlega ono zawieszeniu aż do upływu terminu wyznaczonego przez prezesa w celu umożliwienia stronie wyznaczenia innego pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego.

§ 4. Decyzje podjęte na podstawie niniejszego artykułu mogą podlegać uchyleniu.

Artykuł 47 *Nauczyciele akademicki i strony w postępowaniu głównym*

§ 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do nauczycieli akademickich, którzy zgodnie z art. 19 statutu mają prawo reprezentowania stron przed Trybunałem.

§ 2. W sprawach dotyczących odesłań prejudycjalnych przepisy te stosuje się także do stron w postępowaniu głównym, jeżeli zgodnie z właściwymi krajowymi uregulowaniami proceduralnymi są one uprawnione do występowania przed sądem bez przedstawiciela, jak również do osób upoważnionych zgodnie z tymi uregulowaniami do reprezentowania stron w postępowaniu głównym.

Rozdział 2

DORĘCZENIA

Artykuł 48 *Sposoby doręczeń*

§ 1. Dokonywanie przewidzianych w statucie i w niniejszym regulaminie doręczeń zapewnia sekretarz przy użyciu drogi elektronicznej albo poprzez wysłanie odpisu dokumentu przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru, albo poprzez przekazanie go za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi.

§ 2. Trybunał określa, w drodze decyzji, zasady, na jakich dokumenty procesowe mogą zostać doręczone drogą elektroniczną. Decyzja ta podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

§ 3. Jeżeli adresat wyraził zgodę na dokonywanie mu doręczeń drogą elektroniczną na zasadach określonych przez Trybunał, wszelkie dokumenty procesowe, w tym wyroki i postanowienia Trybunału, są mu doręczane drogą elektroniczną. W przeciwnym wypadku doręczeń dokonuje się w miejscu wskazanym przez adresata jako adres do doręczeń lub, gdy adresat nie wskazał adresu do doręczeń, na adres miejsca zamieszkania lub siedziby adresata, poprzez wysłanie odpisu dokumentu przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo poprzez przekazanie go za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi. Sekretarz przygotowuje i uwierzytelnia odpisy dokumentów do doręczenia.

§ 4. Jeżeli z powodów technicznych lub z uwagi na charakter lub obszerność dokumentu, dokumentu procesowego nie można przekazać drogą elektroniczną, dokument doręcza się w miejscu wskazanym przez adresata jako adres do doręczeń lub, gdy adresat nie wskazał adresu do doręczeń, na adres miejsca zamieszkania lub siedziby adresata w sposób określony w § 3. Adresata powiadamia się o tym za pośrednictwem dowolnego technicznego lub elektronicznego środka komunikacji, jakim dysponują Trybunał i adresat. Doręczenie przesyłką poleconą uznaje się za skuteczne dziesiątego dnia następującego po dniu złożenia przesyłki poleconej na pocztę w miejscu, w którym znajduje się siedziba Trybunału, chyba że potwierdzenie odbioru wykaże, że przesyłkę doręczono innego dnia albo adresat, w terminie trzech tygodni od powiadomienia, o którym mowa powyżej, poinformuje sekretarza, że nie otrzymał dokumentu, który miał mu zostać doręczony.

Rozdział 3

TERMINY

Artykuł 49 *Obliczanie terminów*

§ 1. Terminy procesowe przewidziane w traktatach, statucie oraz niniejszym regulaminie oblicza się w sposób następujący:

- a) jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach jest pewne zdarzenie lub czynność, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie to nastąpiło lub czynność została podjęta;
- b) termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach upływa z końcem tego dnia w ostatnim tygodniu, miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym stanowiące początek terminu zdarzenie nastąpiło lub czynność została podjęta. Jeżeli w okresie oznaczonym w miesiącach lub latach dzień, w którym powinien upłynąć termin, w ostatnim miesiącu nie występuje, termin upływa z końcem ostatniego dnia tego miesiąca;

- c) jeżeli termin oznaczony jest w miesiącach i dniach, oblicza się najpierw pełne miesiące, a następnie dni;
- d) do biegu terminów wlicza się soboty, niedziele i święta urzędowe, o których mowa w art. 24 § 6 niniejszego regulaminu;
- e) wakacje sądowe nie wstrzymują biegu terminów.

§ 2. Jeżeli koniec terminu przypada w sobotę, niedzielę albo w dniu święta urzędowego, termin upływa pierwszego dnia roboczego następującego po tych dniach.

Artykuł 50 *Skarga, której przedmiotem jest akt wydany przez instytucję*

Jeżeli termin do zaskarżenia aktu wydanego przez instytucję biegnie od dnia opublikowania tego aktu, termin ten oblicza się, w sposób określony w art. 49 § 1 lit. a), počawszy od upływu czternastego dnia następującego po dniu opublikowania tego aktu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 51 *Termin uwzględniający odległość*

Terminy procesowe przedłuża się o dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość.

Artykuł 52 *Wyznaczenie i przedłużenie terminów*

§ 1. Terminy wyznaczone przez Trybunał na podstawie niniejszego regulaminu mogą być przedłużane.

§ 2. Prezes i prezesi izb mogą upoważnić sekretarza do wyznaczania lub przedłużania określonych terminów, których wyznaczanie lub przedłużanie należy do nich zgodnie z niniejszym regulaminem.

Rozdział 4

ZWYKŁY TRYB POSTĘPOWANIA I ODSTĘPSTWA OD NIEGO

Artykuł 53 *Tryby rozpoznawania spraw*

§ 1. Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych statutu lub niniejszego regulaminu postępowanie przed Trybunałem obejmuje etap pisemny i ustny.

§ 2. Jeżeli Trybunał jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania sprawy lub jeżeli wniosek lub skarga są oczywiście niedopuszczalne, Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, może w każdej chwili wydać postanowienie z uzasadnieniem, bez dalszych czynności procesowych.

§ 3. Ze względu na szczególne okoliczności prezes może zdecydować o rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności.

§ 4. Sprawa może zostać rozpoznana w trybie przyspieszonym na zasadach ustanowionych w niniejszym regulaminie.

§ 5. Odesłanie prejudycjalne może zostać rozpoznane w trybie pilnym na zasadach ustanowionych w niniejszym regulaminie.

Artykuł 54 Połączenie spraw

§ 1. Sprawy tego samego rodzaju mające ten sam przedmiot mogą w każdej chwili zostać połączone, ze względu na istniejący między nimi związek, do łącznego rozpoznania w ramach pisemnego lub ustnego etapu postępowania albo do wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie.

§ 2. O połączeniu spraw decyduje prezes, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, jeżeli sprawy zostały już przydzielone oraz, z wyjątkiem odesłań prejudycjalnych, po zapoznaniu się również ze stanowiskiem stron. Kwestię połączenia spraw prezes może przekazać do rozstrzygnięcia Trybunałowi.

§ 3. Sprawy połączone mogą zostać następnie rozłączone na zasadach ustanowionych w § 2.

Artykuł 55 Zawieszenie postępowania

§ 1. Postępowanie może zostać zawieszone:

- a) w przypadkach określonych w art. 54 akapit trzeci statutu – na mocy postanowienia Trybunału wydanego po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego;
- b) we wszystkich pozostałych przypadkach – na mocy decyzji prezesa wydanej po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego oraz, z wyjątkiem odesłań prejudycjalnych, stron.

§ 2. Postępowanie może zostać podjęte na mocy postanowienia lub decyzji, na tych samych zasadach.

§ 3. Postanowienia lub decyzje, o których mowa w §§ 1 i 2, doręcza się stronom lub podmiotom określonym w art. 23 statutu.

§ 4. Postępowanie zostaje zawieszone z dniem wskazanym w postanowieniu lub decyzji o zawieszeniu, a w braku takiego wskazania – z dniem wydania tego postanowienia lub tej decyzji.

§ 5. Zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg wszystkich terminów w stosunku do stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu.

§ 6. Jeżeli postanowienie lub decyzja o zawieszeniu postępowania nie oznaczają okresu, na jaki następuje zawieszenie, postępowanie podejmuje się z dniem wskazanym w postanowieniu lub decyzji o podjęciu postępowania albo, w braku takiego wskazania, z dniem wydania tego postanowienia lub decyzji.

§ 7. Z chwilą podjęcia postępowania przerwane terminy procesowe zostają zastąpione nowymi terminami, których bieg rozpoczyna się od dnia podjęcia postępowania.

Artykuł 56 *Odroczenie rozpoznania sprawy*

Po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy, rzecznika generalnego oraz stron, ze względu na szczególne okoliczności prezes może, z urzędu lub na wniosek strony, odroczyć rozpoznanie sprawy.

Rozdział 5

PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 57 *Składanie pism procesowych*

§ 1. Oryginał każdego pisma procesowego jest opatrzony własnoręcznym podpisem pełnomocnika albo adwokata lub radcy prawnego strony, a w przypadku uwag przedstawianych w ramach postępowania prejudycjalnego – własnoręcznym podpisem strony w postępowaniu głównym lub jej przedstawiciela, jeżeli krajowe uregulowania proceduralne mające zastosowanie do tego postępowania dopuszczają taką możliwość.

§ 2. Instytucje przedkładają dodatkowo, w terminie wyznaczonym przez Trybunał, przekłady wszystkich pism procesowych na inne języki, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1.

§ 3. Do każdego pisma procesowego załącza się zbiór materiałów i dokumentów wymienionych w tym piśmie oraz ich spis.

§ 4. Jeżeli ze względu na obszerność materiału lub dokumentu do pisma procesowego są załączone tylko jego próbka lub wyciąg z niego, cały materiał albo dokument lub jego kompletny odpis składa się w sekretariacie.

§ 5. Każde pismo procesowe jest opatrzone datą. Przy obliczaniu terminów procesowych uwzględnia się wyłącznie datę i godzinę wpływu oryginału pisma do sekretariatu Trybunału.

§ 6. Bez uszczerbku dla przepisów §§ 1–5 data i godzina wpływu do sekretariatu, za pośrednictwem technicznego lub elektronicznego środka komunikacji dostępnego w Trybunale, kopii podpisanego oryginału pisma procesowego wraz ze spisem materiałów i dokumentów, o którym mowa w § 3, są, dla celów zachowania terminów procesowych, datą wpływu, o ile podpisany oryginał pisma procesowego wraz z załącznikami do niego zostanie złożony w sekretariacie nie później niż dziesięć dni po tej dacie. Artykułu 51 niniejszego regulaminu nie stosuje się do tego ostatniego terminu.

§ 7. Bez uszczerbku dla przepisów §§ 2–5 Trybunał określa, w drodze decyzji, zasady, na jakich pismo procesowe przekazane do sekretariatu drogą elektroniczną zostaje uznane za oryginał tego pisma. Decyzja ta podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 58 *Objętość dokumentów procesowych*

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych niniejszego regulaminu Trybunał może, w drodze decyzji, określić maksymalną objętość składanych do niego dokumentów procesowych. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Rozdział 6

SPRAWOZDANIE WSTĘPNE I PRZYDZIAŁ SPRAW SKŁADOM ORZEKAJĄCYM TRYBUNAŁU

Artykuł 59 *Sprawozdanie wstępne*

§ 1. Jeżeli pisemny etap postępowania został zamknięty, prezes wyznacza datę przedstawienia przez sędziego sprawozdawcę, na zgromadzeniu ogólnym Trybunału, sprawozdania wstępnego.

§ 2. Sprawozdanie wstępne zawiera zalecenia w przedmiocie zasadności zastosowania szczególnych środków organizacji postępowania, środków dowodowych lub, w stosownym przypadku, zwrócenia się do sądu odsyłającego o stosowne wyjaśnienia, a także zalecenia w przedmiocie składu orzekającego, któremu należy sprawę przydzielić. Sprawozdanie zawiera również propozycję sędziego sprawozdawcy w przedmiocie ewentualnego pominięcia rozprawy oraz rozstrzygnięcia sprawy bez opinii rzecznika generalnego na podstawie art. 20 akapit piąty statutu.

§ 3. Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, decyduje o zalecanych przez sędziego sprawozdawcę czynnościach.

Artykuł 60 *Przydział spraw składom orzekającym Trybunału*

§ 1. Trybunał przydziela izbom złożonym z pięciu lub z trzech sędziów każdą sprawę wniesioną do Trybunału, o ile stopień trudności lub znaczenie sprawy, bądź też szczególne okoliczności nie wymagają przydzielenia jej wielkiej izbie, chyba że o przydzielenie sprawy wielkiej izbie wniosły, na podstawie art. 16 akapit trzeci statutu, państwo członkowskie lub instytucja Unii Europejskiej biorące udział w postępowaniu.

§ 2. Trybunał rozpoznaje w pełnym składzie sprawy wniesione na podstawie postanowień, o których mowa w art. 16 akapit czwarty statutu. Może on przydzielić sprawę pełnemu składowi Trybunału, jeżeli zgodnie z art. 16 akapit piąty statutu uzna, że sprawa ma wyjątkowe znaczenie.

§ 3. Skład orzekający, któremu przydzielono sprawę, może, w każdej fazie postępowania, zwrócić się do Trybunału o przydzielenie jej składowi orzekającemu złożonemu z większej liczby sędziów.

§ 4. Jeżeli ustny etap postępowania zostaje otwarty bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, przewodniczący składu orzekającego wyznacza termin jego otwarcia.

Rozdział 7

ŚRODKI ORGANIZACJI POSTĘPOWANIA I ŚRODKI DOWODOWE

Sekcja 1. Środki organizacji postępowania

Artykuł 61 *Środki organizacji postępowania zarządzane przez Trybunał*

§ 1. Poza środkami, które Trybunał może zarządzić zgodnie z art. 24 statutu, Trybunał może wezwać strony lub podmioty określone w art. 23 statutu do udzielenia na piśmie odpowiedzi na określone pytania w wyznaczonym przez Trybunał terminie lub podczas rozprawy. Odpowiedzi na piśmie przekazuje się pozostałym stronom i podmiotom określonym w art. 23 statutu.

§ 2. Jeżeli w sprawie przeprowadzana jest rozprawa, Trybunał w miarę możliwości wzywa jej uczestników do skoncentrowania się w wystąpieniach na określonej kwestii lub określonych kwestiach.

Artykuł 62 *Środki organizacji postępowania zarządzane przez sędziego sprawozdawcę lub rzecznika generalnego*

§ 1. Sędzia sprawozdawca lub rzecznik generalny mogą zwrócić się do stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu o dostarczenie w wyznaczonym terminie wszelkich informacji dotyczących faktów oraz wszelkich dokumentów lub innych danych, które uznają za istotne dla sprawy. Uzyskane odpowiedzi i dokumenty przekazywane są pozostałym stronom lub podmiotom określonym w art. 23 statutu.

§ 2. Sędzia sprawozdawca lub rzecznik generalny mogą także skierować do stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu pytania, na które odpowiedź ma zostać udzielona podczas rozprawy.

Sekcja 2. Środki dowodowe

Artykuł 63 *Decyzja w przedmiocie zastosowania środków dowodowych*

§ 1. Trybunał, na zgromadzeniu ogólnym, podejmuje decyzję w przedmiocie zasadności zastosowania środka dowodowego.

§ 2. Jeżeli sprawa została już przydzielona składowi orzekającemu, decyzję podejmuje ten skład.

Artykuł 64 *Określenie środków dowodowych*

§ 1. Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, wydaje postanowienie określające środki właściwe ze względu na fakty, które mają zostać udowodnione.

§ 2. Bez uszczerbku dla postanowień art. 24 i 25 statutu do środków dowodowych należą:

- a) osobiste stawiennictwo stron;
- b) wezwanie do udzielenia informacji i przedstawienia dokumentów;
- c) zeznania świadków;
- d) opinia biegłego;
- e) oględziny.

§ 3. Dopuszcza się przedstawienie dowodów przeciwnych oraz rozszerzenie wniosków dowodowych.

Artykuł 65 Udział w przeprowadzaniu środków dowodowych

§ 1. Jeżeli skład orzekający nie przeprowadza sam postępowania dowodowego, powierza jego przeprowadzenie sędziemu sprawozdawcy.

§ 2. Rzecznik generalny bierze udział w przeprowadzaniu środków dowodowych.

§ 3. Strony mogą być obecne przy przeprowadzaniu środków dowodowych.

Artykuł 66 Zeznania świadków

§ 1. Trybunał może, z urzędu lub na wniosek strony, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o ustaleniu określonych faktów w drodze przesłuchania świadków.

§ 2. Wniosek strony o przesłuchanie świadka powinien określać dokładnie fakty, na których okoliczność ma on zostać przesłuchany, oraz powody uzasadniające przesłuchanie go.

§ 3. W przedmiocie wniosku, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym Trybunał orzeka postanowieniem z uzasadnieniem. W razie uwzględnienia wniosku, postanowienie określa fakty, które mają zostać udowodnione, i wskazuje świadków, których należy przesłuchać w odniesieniu do każdego z tych faktów.

§ 4. Świadców są wzywani przez Trybunał, w stosownym przypadku, po złożeniu zabezpieczenia, o którym mowa w art. 73 § 1 niniejszego regulaminu.

Artykuł 67 Przesłuchanie świadków

§ 1. Po ustaleniu tożsamości świadka prezes informuje go, że ma on obowiązek potwierdzenia prawdziwości swoich oświadczeń w sposób określony w niniejszym regulaminie.

§ 2. Świadek składa zeznania przed Trybunałem, po uprzednim wezwaniu stron. Po złożeniu przez świadka zeznań prezes może, na wniosek jednej ze stron lub z urzędu, skierować do niego pytania.

§ 3. Takie samo uprawnienie przysługuje pozostałym sędziom i rzecznikowi generalnemu.

§ 4. Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie świadkowi pytań.

Artykuł 68 Przysięga składana przez świadków

§ 1. Po złożeniu zeznań świadek składa przysięgę w następującym brzmieniu:

„Przysięgam, że powiedziałem prawdę, całą prawdę i tylko prawdę”.

§ 2. Trybunał może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, zwolnić świadka od złożenia przysięgi.

Artykuł 69 Sankcje pieniężne

§ 1. Świadkowie, którzy zostali prawidłowo wezwani, zobowiązani są zastosować się do wezwania i stawić na przesłuchanie.

§ 2. Jeżeli bez uzasadnionego powodu świadek, który został prawidłowo wezwany, nie stawia się przed Trybunałem, Trybunał może nałożyć na niego karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 5000 EUR i postanowić o doręczeniu kolejnego wezwania na koszt świadka.

§ 3. Taka sama kara może zostać nałożona na świadka, który bez uzasadnionego powodu odmawia składania zeznań lub złożenia przysięgi.

Artykuł 70 Opinia biegłego

§ 1. Trybunał może postanowić o zasięgnięciu opinii biegłego. Postanowienie wyznaczające biegłego określa jego zadanie i termin sporządzenia opinii.

§ 2. Po złożeniu opinii przez biegłego i jej doręczeniu stronom Trybunał może postanowić o jego przesłuchaniu; na przesłuchanie wzywa się strony. Na wniosek strony lub z urzędu prezes może zadawać biegłemu pytania.

§ 3. Podobne uprawnienie przysługuje sędziom i rzecznikowi generalnemu.

§ 4. Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie biegłemu pytań.

Artykuł 71 Przysięga składana przez biegłego

§ 1. Po złożeniu opinii biegły składa przysięgę w następującym brzmieniu:

„Przysięgam, że wykonałem swoje zadanie sumiennie i bezstronnie”.

§ 2. Trybunał może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, zwolnić biegłego od złożenia przysięgi.

Artykuł 72 Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego

§ 1. Jeżeli jedna ze stron sprzeciwia się wezwaniu świadka lub wyznaczeniu biegłego ze względu na to, że jest on osobą niekompetentną lub niegodną, lub z innego powodu albo jeżeli świadek lub biegły odmawiają składania zeznań lub złożenia przysięgi, kwestię tę rozstrzyga Trybunał.

§ 2. Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego wnosi się na piśmie w terminie dwóch tygodni od doręczenia postanowienia wzywającego świadka lub wyznaczającego biegłego, ze wskazaniem powodów sprzeciwu i dowodów.

Artykuł 73 Koszty wezwania świadków i wyznaczenia biegłych

§ 1. Jeżeli Trybunał postanowi o przesłuchaniu świadków lub o zasięgnięciu opinii biegłego, może zażądać od stron lub jednej z nich złożenia zabezpieczenia wystarczającego na pokrycie kosztów wezwania świadków lub wyznaczenia biegłych.

§ 2. Świadkom i biegłym przysługuje zwrot kosztów podróży i pobytu. Kasa Trybunału może im przyznać zaliczkę na poczet tych kosztów.

§ 3. Świadkom przysługuje wynagrodzenie za utratę zarobku, a biegłym wynagrodzenie za wykonaną pracę. Kasa Trybunału wypłaca świadkom i biegłym odpowiednie kwoty po wypełnieniu przez nich obowiązków lub spełnieniu zadań.

Artykuł 74 Protokół posiedzeń wyznaczanych w celu przeprowadzenia dowodu

§ 1. Sekretarz sporządza protokół każdego posiedzenia wyznaczonego w celu przeprowadzenia dowodu. Protokół podpisany jest przez prezesa oraz przez sekretarza. Stanowi on dokument urzędowy.

§ 2. Protokół posiedzenia wyznaczonego w celu przesłuchania świadków lub biegłych podpisany jest przez prezesa lub sędziego sprawozdawcę odpowiedzialnego za przeprowadzanie przesłuchania oraz przez sekretarza. Przed podpisaniem protokołu przez wyżej wymienione osoby świadkowi lub biegłemu umożliwia się sprawdzenie jego treści i podpisanie go.

§ 3. Protokół doręcza się stronom.

Artykuł 75 Otwarcie ustnego etapu postępowania po przeprowadzeniu postępowania dowodowego

§ 1. Po zamknięciu postępowania dowodowego prezes wyznacza datę otwarcia ustnego etapu postępowania, poza przypadkiem gdy Trybunał podejmuje decyzję o wyznaczeniu stronom terminu na przedstawienie uwag na piśmie.

§ 2. Jeżeli został określony termin na przedstawienie uwag na piśmie, prezes wyznacza datę otwarcia ustnego etapu postępowania po upływie tego terminu.

Rozdział 8

USTNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 76 *Rozprawa*

§ 1. Ewentualne uzasadnione wnioski o przeprowadzenie rozprawy składa się w terminie trzech tygodni od doręczenia stronom lub podmiotom określonym w art. 23 statutu powiadomienia o zamknięciu pisemnego etapu postępowania. Termin ten może zostać przedłużony przez prezesa.

§ 2. Na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego Trybunał może podjąć decyzję o pominięciu rozprawy, jeżeli w świetle dokumentów procesowych złożonych na etapie pisemnym postępowania uzna sprawę za wyjaśnioną w stopniu wystarczającym do wydania orzeczenia.

§ 3. Paragrafu 2 nie stosuje się, jeżeli z uzasadnionym wnioskiem o przeprowadzenie rozprawy wystąpi podmiot określony w art. 23 statutu, który nie brał udziału w postępowaniu na etapie pisemnym.

Artykuł 77 *Wspólna rozprawa dla większej liczby spraw*

Jeżeli podobieństwa istniejące między sprawami tego samego rodzaju na to pozwalają, Trybunał może zdecydować o wyznaczeniu dla nich wspólnej rozprawy.

Artykuł 78 *Udział w rozprawie w formie wideokonferencji*

§ 1. Jeżeli względy zdrowotne, względy bezpieczeństwa lub inne poważne powody uniemożliwiają przedstawicielowi strony lub podmiotowi określonego w art. 23 statutu fizyczny udział w rozprawie, przedstawicielowi temu można zezwolić na udział w tej rozprawie w formie wideokonferencji. Przepis ten stosuje się także do stron w postępowaniu głównym, jeżeli zgodnie z właściwymi krajowymi uregulowaniami proceduralnymi są one uprawnione do występowania przed sądem bez wsparcia adwokata lub radcy prawnego.

§ 2. Wniosek o udział w rozprawie w formie wideokonferencji składa się w odrębnym piśmie, gdy tylko wiadoma będzie przyczyna niemożności udziału, i wskazuje się w nim w dokładny sposób charakter tej niemożności.

§ 3. Prezes rozstrzyga w przedmiocie tego wniosku w możliwie najkrótszym czasie.

§ 4. Zastosowanie wideokonferencji jest wykluczone w przypadku decyzji o przeprowadzeniu rozprawy przy drzwiach zamkniętych podjętej przez Trybunał na podstawie art. 79 niniejszego regulaminu.

§ 5. Warunki techniczne, które muszą być spełnione, aby uczestniczyć w rozprawie w formie wideokonferencji, określa się szczegółowo w praktycznych instrukcjach dla stron przyjętych na podstawie art. 208 niniejszego regulaminu.

Artykuł 79 Posiedzenia przy drzwiach zamkniętych

§ 1. Z ważnych powodów, związanych w szczególności z bezpieczeństwem państw członkowskich lub ochroną nieletnich, Trybunał może podjąć decyzję o przeprowadzeniu posiedzenia przy drzwiach zamkniętych.

§ 2. Posiedzenie przy drzwiach zamkniętych oznacza zakaz ujawniania treści obrad.

Artykuł 80 Przebieg rozprawy

§ 1. Posiedzenia otwiera i prowadzi prezes, który czuwa nad utrzymaniem powagi sądu.

§ 2. Członkowie składu orzekającego oraz rzecznik generalny mogą podczas rozprawy zadawać pytania pełnomocnikom, doradcom, adwokatom lub radcom prawnym stron, a także, w okolicznościach określonych w art. 47 § 2 niniejszego regulaminu, stronom w postępowaniu głównym i ich przedstawicielom.

Artykuł 80a Transmisja posiedzeń

§ 1. Posiedzenia Trybunału mogą być transmitowane. Transmisja ta odbywa się na żywo, jeżeli dotyczy ogłoszenia wyroków lub przedstawienia opinii, oraz z przesunięciem czasowym, jeżeli dotyczy ona wystąpień stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu w sprawie przydzielonej pełnemu składowi Trybunału, wielkiej izbie, lub w wyjątkowych przypadkach – gdy jest to uzasadnione interesem sprawy – izbie złożonej z pięciu sędziów.

§ 2. Jeżeli Trybunał zamierza transmitować rozprawę, sekretarz informuje o tym strony lub podmioty określone w art. 23 statutu w chwili wezwania na tę rozprawę.

§ 3. Jeżeli strona lub podmiot określony w art. 23 statutu uważają, że rozprawa, na którą zostały wezwane, nie powinna być transmitowana, informują o tym Trybunał w możliwie najkrótszym czasie i przedstawiają szczegółowo okoliczności mogące uzasadniać nieprzeprowadzenie transmisji.

§ 4. Prezes rozstrzyga w przedmiocie tego wniosku w możliwie najkrótszym czasie, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego.

§ 5. Zapis obrazu z rozpraw, które były przedmiotem transmisji, pozostaje dostępny na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez maksymalnie jeden miesiąc po zamknięciu rozprawy.

§ 6. Jeżeli strona lub podmiot określony w art. 23 statutu uważają, że zapis obrazu z rozprawy, w której brały one udział, powinien zostać usunięty ze wspomnianej strony internetowej, informują o tym Trybunał w możliwie najkrótszym czasie i przedstawiają okoliczności mogące uzasadniać usunięcie tego zapisu.

§ 7. Prezes niezwłocznie rozstrzyga w przedmiocie tego wniosku, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego.

§ 8. Trybunał określa w drodze decyzji zasady i sposób wprowadzenia w życie transmisji posiedzeń. Decyzja ta podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 81 Zamknięcie rozprawy

Po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu prezes zamyka rozprawę.

Artykuł 82 Przedstawienie opinii przez rzecznika generalnego

§ 1. Jeżeli w sprawie została przeprowadzona rozprawa, opinia rzecznika generalnego zostaje przedstawiona po zamknięciu rozprawy w dniu przez niego podanym.

§ 2. Jeżeli w sprawie nie została przeprowadzona rozprawa, opinia zostaje przedstawiona w dniu podanym przez rzecznika generalnego.

§ 3. Po przedstawieniu opinii przez rzecznika generalnego prezes zamyka ustny etap postępowania.

Artykuł 83 Otwarcie lub otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

Trybunał może, w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, podjąć decyzję o otwarciu ustnego etapu postępowania lub wydać postanowienie o otwarciu tego etapu na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu.

Artykuł 84 *Protokół rozpraw*

§ 1. Sekretarz sporządza protokół każdej rozprawy. Protokół jest podpisywany przez prezesa oraz przez sekretarza. Stanowi on dokument urzędowy.

§ 2. Strony oraz podmioty określone w art. 23 statutu mogą zapoznać się z protokołem w sekretariacie i uzyskać jego odpisy.

Artykuł 85 *Zapis dźwiękowy rozprawy*

Prezes może, na należycie uzasadniony wniosek, zezwolić stronie lub podmiotowi określonymu w art. 23 statutu, który uczestniczył w postępowaniu na etapie pisemnym lub ustnym, na odsłuchanie w pomieszczeniach Trybunału zapisu dźwiękowego rozprawy w języku używanym przez mówcę podczas rozprawy.

Rozdział 9

WYROKI I POSTANOWIENIA

Artykuł 86 *Data ogłoszenia wyroku*

Strony lub podmioty określone w art. 23 statutu są informowane o dacie ogłoszenia wyroku.

Artykuł 87 *Zawartość wyroku*

Wyrok zawiera:

- a) wskazanie, iż został wydany przez Trybunał;
- b) oznaczenie składu orzekającego;
- c) datę jego ogłoszenia;
- d) nazwiska prezesa oraz sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, ze wskazaniem sędziego sprawozdawcy;
- e) nazwisko rzecznika generalnego;
- f) nazwisko sekretarza;
- g) oznaczenie stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu, które uczestniczyły w postępowaniu;
- h) nazwiska przedstawicieli stron;
- i) w odniesieniu do skarg bezpośrednich i odwołań – żądania stron;
- j) w stosownym przypadku – datę przeprowadzenia rozprawy;
- k) wzmiankę o zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego i, w stosownym przypadku, datę przedstawienia przez niego opinii;
- l) zwięzłe omówienie stanu faktycznego;

- m) motywy;
- n) sentencję wraz z rozstrzygnięciem, w stosownym przypadku, w przedmiocie kosztów.

Artykuł 88 *Ogłoszenie i doręczenie wyroku*

§ 1. Wyrok ogłasza się na posiedzeniu jawnym.

§ 2. Oryginał wyroku podpisują prezes, sędziowie, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarz. W braku możliwości podpisania oryginału wyroku przez sędziego, który uczestniczył w naradzie, ze względu na jego stan zdrowia lub śmierć albo ze względu na jego rezygnację z funkcji lub wygaśnięcie jego mandatu, przewodniczący składu orzekającego zaświadcza, że ów sędzia uczestniczył w naradzie.

§ 3. Podpisany oryginał wyroku zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie. Uwierzytelnione odpisy wyroku doręcza się stronom oraz, w stosownym przypadku, sądowi odsyłającemu, podmiotom określonym w art. 23 statutu i Sądowi.

Artykuł 89 *Zawartość postanowienia*

§ 1. Postanowienie zawiera:

- a) wskazanie, iż zostało wydane przez Trybunał;
- b) oznaczenie składu orzekającego;
- c) datę jego wydania;
- d) wskazanie podstawy prawnej, na jakiej jest ono oparte;
- e) nazwiska prezesa oraz, w stosownym przypadku, sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, ze wskazaniem sędziego sprawozdawcy;
- f) nazwisko rzecznika generalnego;
- g) nazwisko sekretarza;
- h) oznaczenie stron lub podmiotów określonych w art. 23 statutu, które uczestniczyły w postępowaniu;
- i) nazwiska przedstawicieli stron;
- j) wzmiankę o zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego;
- k) sentencję wraz z rozstrzygnięciem, w stosownym przypadku, w przedmiocie kosztów.

§ 2. Jeżeli niniejszy regulamin przewiduje, że postanowienie musi zawierać uzasadnienie, należy w nim wskazać ponadto:

- a) w odniesieniu do skarg bezpośrednich i odwołań – żądania stron;
- b) zwięzłe omówienie stanu faktycznego;
- c) motywy.

Artykuł 90 Podpisanie i doręczenie postanowienia

Oryginał postanowienia podpisany przez prezesa oraz sekretarza zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie; uwierzytelnione odpisy postanowienia doręcza się stronom oraz, w stosownym przypadku, sądowi odsyłającemu, podmiotom określonym w art. 23 statutu i Sądowi.

Artykuł 91 Moc wiążąca wyroków i postanowień

§ 1. Wyrok wiąże od dnia jego ogłoszenia.

§ 2. Postanowienie wiąże od dnia jego doręczenia.

Artykuł 92 Publikacja w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

W *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* publikuje się informację zawierającą datę oraz sentencję wyroków i postanowień Trybunału kończących postępowanie w sprawie.

TYTUŁ III

ODEŚLANIA PREJUDYCJALNE

Rozdział 1

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 93 Zakres stosowania

Postępowanie toczy się zgodnie z przepisami niniejszego tytułu:

- a) w przypadkach określonych w art. 23 statutu;
- b) w przypadku odesłań przewidzianych w umowach, których stronami są Unia Europejska lub państwa członkowskie.

Artykuł 93a Wstępna analiza wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

§ 1. Jeżeli do Trybunału został skierowany wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, sekretariat niezwłocznie przekazuje ten wniosek prezesowi, wiceprezesowi i pierwszemu rzecznikowi generalnemu.

§ 2. Jeżeli po przeanalizowaniu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym prezes, po zapoznaniu się ze stanowiskiem wiceprezesa i pierwszego rzecznika generalnego, uzna, że ów wniosek dotyczy wyłącznie jednej lub kilku poszczególnych dziedzin, o których mowa w art. 50b akapit pierwszy statutu, informuje o tym sekretariat, który niezwłocznie przekazuje ten wniosek sekretariatowi Sądu. Postępowanie

jest wówczas kontynuowane przed Sądem zgodnie z przepisami jego regulaminu postępowania.

§ 3. Jeżeli po zakończeniu tej analizy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem wiceprezesa i pierwszego rzecznika generalnego prezes uzna, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, mimo że dotyczy jednej lub kilku poszczególnych dziedzin, o których mowa w art. 50b akapit pierwszy statutu, dotyczy również innych dziedzin lub podniesiono w nim niezależne kwestie dotyczące wykładni prawa pierwotnego, prawa międzynarodowego publicznego, ogólnych zasad prawa Unii lub Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w rozumieniu art. 50b akapit drugi statutu, niezwłocznie przekazuje ten wniosek Trybunałowi. Jeżeli Trybunał uzna, że wniosek należy wyłącznie do jednej lub kilku z poszczególnych dziedzin, o których mowa w art. 50b akapit pierwszy statutu, sekretariat Trybunału niezwłocznie przekazuje ten wniosek sekretariatowi Sądu i postępowanie jest kontynuowane przed tym sądem zgodnie z przepisami jego regulaminu postępowania. W przeciwnym razie postępowanie jest kontynuowane przed Trybunałem zgodnie z przepisami niniejszego regulaminu.

§ 4. Jeżeli wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zostanie przekazany sekretariatowi Sądu zgodnie z §§ 2 lub 3 niniejszego artykułu, sekretariat Sądu informuje o tym sąd odsyłający.

Artykuł 94 Zawartość wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Poza sformułowaniem pytań skierowanych do Trybunału wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zawiera:

- a) zwięzłe omówienie przedmiotu sporu oraz istotnych okoliczności faktycznych sprawy, jakie ustalił sąd odsyłający, lub co najmniej wskazanie okoliczności faktycznych, na jakich oparte są pytania;
- b) treść przepisów krajowych mogących mieć zastosowanie w sprawie oraz, w stosownym przypadku, wskazanie istotnego dla sprawy orzecznictwa sądów krajowych;
- c) omówienie powodów, dla których sąd odsyłający rozpatruje kwestię wykładni lub ważności określonych przepisów prawa Unii Europejskiej, jak również związku, jaki dostrzega on między tymi przepisami a uregulowaniami krajowymi, które znajdują zastosowanie w postępowaniu głównym.

Artykuł 95 Artykuł 95 Anonimizacja i pominięcie danych osobowych

§ 1. Jeżeli sąd odsyłający dokonał anonimizacji wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym lub zdecydował o pominięciu danych dotyczących osób fizycznych lub podmiotów, których dotyczy spór w postępowaniu głównym – niezależnie od tego, czy są one stronami czy osobami trzecimi względem tego sporu – Trybunał przestrzega tej anonimizacji lub tego pominięcia w ramach toczącego się przed nim postępowania.

§ 2. Na wniosek sądu odsyłającego, strony w postępowaniu głównym lub z urzędu Trybunał może ponadto dokonać anonimizacji wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym lub zdecydować o pominięciu danych osobowych dotyczących osoby fizycznej lub osób fizycznych, których dotyczy spór w postępowaniu głównym, niezależnie od tego, czy są one stronami czy osobami trzecimi względem tego sporu.

Artykuł 96 *Udział w postępowaniu prejudycjalnym*

§ 1. Zgodnie z art. 23 statutu dokumenty procesowe przed Trybunałem mogą przedstawiać:

- a) strony w postępowaniu głównym;
- b) państwa członkowskie;
- c) Komisja Europejska;
- d) Parlament Europejski, Rada i Europejski Bank Centralny, jeżeli uznają, że mają szczególny interes w kwestiach podniesionych we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym;
- e) instytucja, która wydała akt, którego ważność lub wykładnia jest przedmiotem sporu;
- f) państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, a także Urząd Nadzoru EFTA, jeżeli pytanie prejudycjalne skierowane do Trybunału dotyczy jednej z dziedzin objętych zakresem stosowania porozumienia;
- g) państwa trzecie będące stronami umowy dotyczącej określonej dziedziny, zawartej przez Radę, jeżeli umowa ta przewiduje taki tryb, a sąd państwa członkowskiego skieruje do Trybunału pytanie prejudycjalne dotyczące dziedziny objętej zakresem stosowania umowy.

§ 2. Brak udziału w postępowaniu na etapie pisemnym nie stoi na przeszkodzie udziałowi w tym postępowaniu na etapie ustnym.

§ 3. Dokumenty procesowe złożone na podstawie niniejszego artykułu są publikowane na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej po ogłoszeniu wyroku lub doręczeniu podmiotom określonym w art. 23 statutu postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, chyba że jeden z tych podmiotów sprzeciwi się opublikowaniu swoich dokumentów procesowych. Sprzeciw ten, który nie wymaga uzasadnienia i nie podlega zaskarżeniu do Trybunału lub Sądu, przekazuje się w odrębnym piśmie do sekretariatu w terminie trzech miesięcy po ogłoszeniu wyroku lub doręczeniu postanowienia kończącego postępowanie w sprawie. W takim przypadku na wskazanej wyżej stronie internetowej umieszcza się wzmiankę o tym sprzeciwie i przedmiotowe dokumenty procesowe nie są – nawet częściowo – publikowane. Jeżeli dany podmiot cofnie następnie swój sprzeciw wobec opublikowania swoich dokumentów procesowych, dokumenty te są publikowane na stronie internetowej niezwłocznie po cofnięciu tego sprzeciwu. Jeżeli sprzeciw zostanie przekazany sekretariatowi po upływie wspomnianego terminu,

opublikowane dokumenty procesowe zostają wycofane ze strony internetowej.

Artykuł 97 Strony w postępowaniu głównym

§ 1. Stronami w postępowaniu głównym są strony wskazane jako takie przez sąd odsyłający zgodnie z krajowymi uregulowaniami proceduralnymi.

§ 2. Jeżeli sąd odsyłający poinformuje Trybunał o dopuszczeniu do postępowania głównego nowej strony, w czasie gdy postępowanie przed Trybunałem jest już w toku, strona ta akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili przekazania tej informacji. Otrzymuje ona wszelkie dokumenty procesowe doręczone już podmiotom określonym w art. 23 statutu.

§ 3. W zakresie reprezentacji i stawiennictwa stron w postępowaniu głównym Trybunał uwzględnia uregulowania proceduralne obowiązujące przed sądem odsyłającym. Jeżeli powstaje wątpliwość co do tego, czy zgodnie z prawem krajowym określona osoba ma prawo reprezentować stronę w postępowaniu głównym lub czy dana osoba może występować bez przedstawiciela, Trybunał może zasięgnąć u sądu odsyłającego informacji o obowiązujących krajowych uregulowaniach proceduralnych.

Artykuł 98 Tłumaczenie i doręczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

§ 1. Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, o których mowa w niniejszym tytule, są doręczane państwom członkowskim w wersji oryginalnej, wraz z przekładem na język urzędowy państwa, do którego są skierowane. Jeżeli przemawia za tym obszerność wniosku, przekład ten zastępuje się przekładem na język urzędowy zainteresowanego państwa streszczenia wniosku, które stanowić będzie podstawę do zajęcia przez to państwo stanowiska. Streszczenie zawiera integralne brzmienie pytania lub pytań skierowanych w trybie prejudycjalnym. Streszczenie to wskazuje w szczególności, o ile elementy te znajdują się we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, przedmiot postępowania głównego, zasadnicze argumenty stron w tym postępowaniu, zwięzłe uzasadnienie odesłania, jak również orzecznictwo oraz powołane w sprawie przepisy prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej.

§ 2. W przypadkach określonych w art. 23 akapit trzeci statutu wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym są doręczane państwom będącym stronami porozumienia EOG, innym niż państwa członkowskie, jak również Urzędowi Nadzoru EFTA, w wersji oryginalnej, wraz z przekładem wniosku lub, w stosownym przypadku, jego streszczenia, na jeden z języków wymienionych w art. 36 wybrany przez adresata.

§ 3. Jeżeli państwo trzecie ma, zgodnie z art. 23 akapit czwarty statutu, prawo wziąć udział w postępowaniu prejudycjalnym, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest mu doręczany w wersji oryginalnej, wraz z przekładem wniosku lub, w stosownym przypadku, jego streszczenia

na jeden z języków wymienionych w art. 36 wybrany przez zainteresowane państwo trzecie.

Artykuł 99 *Odpowiedź w formie postanowienia z uzasadnieniem*

Jeżeli pytanie skierowane w trybie prejudycjalnym jest identyczne z pytaniem, w którego przedmiocie Trybunał już orzekał, jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa lub jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości, Trybunał może w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem.

Artykuł 100 *Związanie Trybunału w czasie wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym*

§ 1. Trybunał pozostaje właściwy do rozpoznania wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym tak długo, jak długo sąd, który skierował ten wniosek, go nie cofnie. Cofnięcie wniosku może zostać uwzględnione do chwili podania daty ogłoszenia wyroku do wiadomości podmiotów określonych w art. 23 statutu.

§ 2. Trybunał może jednak w każdej chwili stwierdzić, że przesłanki jego właściwości nie są już spełnione.

Artykuł 101 *Wniosek o wyjaśnienia*

§ 1. Niezależnie od środków organizacji postępowania i środków dowodowych przewidzianych w niniejszym regulaminie Trybunał może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, zwrócić się do sądu odsyłającego o udzielenie wyjaśnień w terminie wyznaczonym przez Trybunał.

§ 2. Odpowiedź sądu odsyłającego doręcza się podmiotom określonym w art. 23 statutu.

Artykuł 102 *Koszty w postępowaniu prejudycjalnym*

Do sądu odsyłającego należy rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów w postępowaniu prejudycjalnym.

Artykuł 103 *Sprostowanie wyroków i postanowień*

§ 1. Trybunał może, z urzędu lub na wniosek podmiotu określonego w art. 23 statutu złożony w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia, sprostować błędy pisarskie i rachunkowe oraz oczywiste omyłki w wyrokach i postanowieniach.

§ 2. Trybunał rozstrzyga po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

§ 3. Oryginał postanowienia o sprostowaniu załącza się do oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu. Wzmiankę o tym postanowieniu zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu.

Artykuł 104 Wykładnia orzeczeń wydanych w trybie prejudycjalnym

§ 1. Artykułu 158 niniejszego regulaminu, dotyczącego wykładni wyroków i postanowień, nie stosuje się do orzeczeń wydanych w odpowiedzi na wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

§ 2. Do sądów krajowych należy ocena, czy orzeczenie wydane w trybie prejudycjalnym dostatecznie wyjaśnia sprawę, czy też konieczne jest zwrócenie się do Trybunału z ponownym wnioskiem.

Rozdział 2

PRZYSPIESZONY TRYB PREJUDYCJALNY

Artykuł 105 Tryb przyspieszony

§ 1. Na wniosek sądu odsyłającego lub w wyjątkowych przypadkach z urzędu, jeżeli charakter sprawy wymaga niezwłocznego rozstrzygnięcia, prezes Trybunału może postanowić, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, o rozpatrzeniu odesłania prejudycjalnego w trybie przyspieszonym, stanowiącym odstępstwo od przepisów niniejszego regulaminu.

§ 2. W takim przypadku prezes natychmiast wyznacza datę rozprawy, o której podmioty określone w art. 23 statutu informuje się jednocześnie z doręczeniem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

§ 3. Podmioty wymienione w § 2 mogą składać dokumenty procesowe w wyznaczonym przez prezesa terminie, nie krótszym niż 15 dni. Prezes może wezwać te podmioty do ograniczenia dokumentów procesowych do zasadniczych kwestii prawnych podniesionych we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

§ 4. Ewentualne dokumenty procesowe przekazuje się wszystkim podmiotom określonym w art. 23 statutu przed rozprawą.

§ 5. Trybunał orzeka po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Artykuł 106 Przekazanie dokumentów procesowych

§ 1. Dokumenty procesowe, o których mowa w artykule poprzedzającym, uważa się za złożone z chwilą przekazania do sekretariatu, za pośrednictwem dowolnego technicznego lub elektronicznego środka

komunikacji, jakim dysponuje Trybunał, kopii podpisanego oryginału oraz załączonych materiałów i dokumentów, wraz z ich spisem, o którym mowa w art. 57 § 3. Oryginał dokumentu procesowego oraz wskazanych powyżej załączników przekazuje się następnie niezwłocznie do sekretariatu.

§ 2. Doręczeń i powiadomień przewidzianych w artykule poprzedzającym dokonuje się drogą elektroniczną na zasadach określonych przez Trybunał, jeżeli adresat wyraził zgodę na dokonywanie doręczeń tą drogą. W przeciwnym razie doręczeń i powiadomień, o których mowa powyżej, dokonuje się poprzez przekazanie kopii dokumentu za pośrednictwem dowolnego technicznego lub elektronicznego środka komunikacji, jakim dysponują Trybunał i adresat.

Rozdział 3

PILNY TRYB PREJUDYCJALNY

Artykuł 107 *Zakres stosowania pilnego trybu prejudycjalnego*

§ 1. Odesłanie prejudycjalne podnoszące kwestię lub kwestie dotyczące dziedzin objętych tytułem V w trzeciej części Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej może, na wniosek sądu odsyłającego lub w wyjątkowych przypadkach z urzędu, zostać rozpoznane w trybie pilnym, stanowiącym odstępstwo od przepisów niniejszego regulaminu.

§ 2. Sąd odsyłający przedstawia okoliczności prawne i faktyczne wskazujące na pilny charakter sprawy, uzasadniający zastosowanie tego szczególnego trybu, a także, w miarę możliwości, propozycję odpowiedzi na pytania prejudycjalne.

§ 3. Jeżeli sąd odsyłający nie wniósł o zastosowanie trybu pilnego, a konieczność jego zastosowania wydaje się prawdopodobna, prezes Trybunału może zwrócić się do izby, o której mowa w art. 108, o zbadanie konieczności rozpoznania odesłania w tym trybie.

Artykuł 108 *Decyzja w przedmiocie zastosowania trybu pilnego*

§ 1. Decyzję o rozpoznaniu odesłania w trybie pilnym podejmuje wyznaczona izba na wniosek sędziego sprawozdawcy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego. Skład izby ustala się zgodnie z art. 28 § 2 w dniu przydzielenia sprawy sędziemu sprawozdawcy, jeżeli o zastosowanie trybu pilnego wnosi sąd odsyłający, a jeżeli o zbadanie konieczności zastosowania tego trybu zwraca się prezes Trybunału – w dniu złożenia tego wniosku.

§ 2. Jeżeli sprawa jest w związku z inną zawisłą sprawą, przydzieloną sędziemu sprawozdawcy, który nie wchodzi w skład wyznaczonej izby, izba ta może zwrócić się do prezesa Trybunału o przydzielenie sprawy temu sędziemu sprawozdawcy. W przypadku przydzielenia sprawy temu sędziemu sprawozdawcy izba złożona z pięciu sędziów, w której skład

wchodzi ten sędzia, pełnić będzie dla tej sprawy funkcję wyznaczonej izby. Stosuje się art. 29 § 1.

Artykuł 109 *Pisemny etap postępowania w trybie pilnym*

§ 1. Jeżeli sąd odsyłający wniósł o zastosowanie trybu pilnego lub jeżeli prezes Trybunału zwrócił się do wyznaczonej izby o zbadanie konieczności rozpoznania odesłania w tym trybie, sekretarz zapewnia natychmiastowe doręczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym stronom w postępowaniu głównym, państwu członkowskiemu, którego ustawodawstwu podlega sąd odsyłający, Komisji Europejskiej oraz instytucji, która wydała akt, którego ważność lub wykładnia jest przedmiotem sporu.

§ 2. Decyzję o rozpoznaniu lub odmowie rozpoznania odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym doręcza się natychmiast sądowi odsyłającemu oraz stronom, państwu członkowskiemu i instytucjom określonym w § 1. W decyzji o rozpoznaniu odesłania w trybie pilnym wyznacza się termin, w jakim podmioty te mogą złożyć dokumenty procesowe. W decyzji mogą zostać wskazane kwestie prawne, jakich dokumenty te winny dotyczyć; może też zostać określona maksymalna objętość tych dokumentów.

§ 3. Jeżeli wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy postępowania administracyjnego lub sądowego, które miało miejsce w innym państwie członkowskim niż państwo, którego ustawodawstwu podlega sąd odsyłający, Trybunał może zwrócić się do tego pierwszego państwa członkowskiego o udzielenie na piśmie lub na rozprawie wszelkich niezbędnych informacji.

§ 4. Z chwilą dokonania doręczeń, o których mowa w § 1, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazuje się ponadto także pozostałym podmiotom określonym w art. 23 statutu, a decyzję o rozpoznaniu lub odmowie rozpoznania odesłania w trybie pilnym przekazuje się tym podmiotom z chwilą dokonania doręczeń, o których mowa w § 2.

§ 5. Podmioty określone w art. 23 statutu są informowane, tak szybko jak to możliwe, o przewidywanej dacie rozprawy.

§ 6. Jeżeli odesłanie nie będzie rozpoznawane w trybie pilnym, postępowanie toczy się zgodnie z art. 23 statutu i właściwymi przepisami niniejszego regulaminu.

Artykuł 110 *Doręczenia i powiadomienia następujące po zamknięciu pisemnego etapu postępowania*

§ 1. Jeżeli odesłanie prejudycjalne jest rozpoznawane w trybie pilnym, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym oraz złożone dokumenty procesowe doręcza się podmiotom określonym w art. 23 statutu, innym niż strony i podmioty określone w art. 109 § 1. Do wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym załącza się jego przekład

lub, w stosownym przypadku, przekład streszczenia zgodnie z zasadami określonymi w art. 98.

§ 2. Złożone dokumenty procesowe doręcza się ponadto stronom i innym podmiotom określonym w art. 109 § 1.

§ 3. O dacie rozprawy informuje się podmioty określone w art. 23 statutu jednocześnie z doręczeniem, o którym mowa w §§ 1 i 2.

Artykuł 111 *Pominięcie pisemnego etapu postępowania*

W przypadku szczególnej pilności wyznaczona izba może zdecydować o pominięciu pisemnego etapu postępowania, o którym mowa w art. 109 § 2.

Artykuł 112 *Orzeczenie co do istoty*

Wyznaczona izba orzeka po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Artykuł 113 *Skład orzekający*

§ 1. Wyznaczona izba może zdecydować, że będzie rozpoznawać sprawę w składzie trzech sędziów. Wówczas w składzie orzekającym znajduje się prezes wyznaczonej izby, sędzia sprawozdawca oraz pierwszy lub dwóch pierwszych sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 2, przy ustalaniu składu izby zgodnie z art. 108 § 1.

§ 2. Wyznaczona izba może również zwrócić się do Trybunału o przydzielenie sprawy składowi złożonemu z większej liczby sędziów. Dalsze postępowanie w trybie pilnym toczy się przed nowym składem orzekającym, w stosownym przypadku po otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo.

Artykuł 114 *Przekazanie dokumentów procesowych*

Dokumenty procesowe przekazuje się zgodnie z art. 106.

Rozdział 4

POSTĘPOWANIE PO PRZEKAZANIU SPRAWY PRZEZ SĄD

Artykuł 114a Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazane przez Sąd na podstawie art. 54 akapit drugi statutu

Jeżeli Sąd, zgodnie z art. 54 akapit drugi statutu, stwierdzi, że nie jest właściwy do rozpoznania wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przedłożonego na podstawie art. 267 TFUE, przekazuje ten

wniosek Trybunałowi. Postępowanie jest wówczas kontynuowane przed Trybunałem zgodnie z przepisami niniejszego regulaminu.

Artykuł 114b Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazane przez Sąd na podstawie art. 256 ust. 3 akapit drugi TFUE

§ 1. Jeżeli Sąd, na podstawie art. 256 ust. 3 akapit drugi TFUE, przekazuje Trybunałowi wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, który wymaga orzeczenia co do zasad mogącego mieć wpływ na jedność lub spójność prawa Unii, wniosek ten jest rozpoznawany szybko.

§ 2. Prezes niezwłocznie wyznacza sędziego sprawozdawcę w tej sprawie, a pierwszy rzecznik generalny wyznacza rzecznika generalnego.

§ 3. Jeżeli pisemny etap postępowania został już zamknięty, w momencie gdy sprawa zostaje przekazana do rozpoznania Trybunałowi, podmioty określone w art. 23 statutu mogą przedstawić uzupełniające dokumenty procesowe w kwestii o zasadniczym znaczeniu podniesionej we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w wyznaczonym przez prezesa terminie, nie krótszym niż 15 dni.

§ 4. Trybunał wydaje orzeczenie w możliwie najkrótszym czasie, w stosownym przypadku po wysłuchaniu ustnych uwag podmiotów określonych w art. 23 statutu oraz po przedstawieniu opinii przez rzecznika generalnego.

Rozdział 5

POMOC PRAWNA

Artykuł 115 Wniosek o przyznanie pomocy prawnej

§ 1. Jeżeli strona w postępowaniu głównym nie jest w stanie w całości lub w części ponieść kosztów postępowania, może w każdej chwili złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

§ 2. Do wniosku załącza się wszelkie informacje i dokumenty pozwalające ocenić sytuację materialną wnioskodawcy, na przykład zaświadczenie właściwych organów krajowych potwierdzające tę sytuację.

§ 3. Jeżeli wnioskodawca uzyskał już pomoc prawną przed sądem odsyłającym, przedkłada stosowne orzeczenie tego sądu wraz z informacją o kosztach, których dotyczy przyznana dotychczas pomoc.

Artykuł 116 Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej

§ 1. Po wpłynięciu wniosku o przyznanie pomocy prawnej prezes przydziela ten wniosek sędziemu będącemu sprawozdawcą w sprawie, w której ramach wniosek został złożony.

§ 2. O przyznaniu, w całości lub w części, lub odmowie przyznania pomocy prawnej rozstrzyga, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, izba złożona z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony. Wówczas w składzie orzekającym znajduje się prezes izby, sędzia sprawozdawca oraz pierwszy lub dwóch pierwszych sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 3, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

§ 3. Jeżeli sędzia sprawozdawca nie wchodzi w skład żadnej izby złożonej z trzech sędziów, rozstrzyga, na tych samych zasadach, izba złożona z pięciu sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony. Poza sędzią sprawozdawcą w składzie orzekającym znajduje się czterech sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 2, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

§ 4. Skład orzekający rozstrzyga postanowieniem. W razie całkowitej lub częściowej odmowy przyznania pomocy prawnej postanowienie zawiera uzasadnienie tej odmowy.

Artykuł 117 Kwoty podlegające wypłacie z tytułu pomocy prawnej

W razie przyznania pomocy prawnej kasa Trybunału pokrywa, w stosownym przypadku w granicach określonych przez skład orzekający, koszty związane z doradztwem i reprezentacją wnioskodawcy przed Trybunałem. Na jego wniosek lub na wniosek jego przedstawiciela wypłacona może zostać zaliczka na poczet kosztów.

Artykuł 118 Cofnięcie pomocy prawnej

Skład orzekający, który rozstrzygał w przedmiocie wniosku o przyznanie pomocy prawnej, może w każdej chwili, z urzędu lub na wniosek, cofnąć tę pomoc, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę jej przyznania uległy zmianie w toku postępowania.

TYTUŁ IV

SKARGI BEZPOŚREDNIE

Rozdział 1

REPREZENTACJA STRON

Artykuł 119 Obowiązkowe zastępstwo procesowe

§ 1. Strony mogą być reprezentowane wyłącznie przez swoich pełnomocników, adwokatów lub radców prawnych.

§ 2. Pełnomocnicy, adwokaci i radcowie prawni są zobowiązani złożyć w sekretariacie stosowny dokument urzędowy lub pełnomocnictwo udzielone przez stronę, którą reprezentują.

§ 3. Adwokat lub radca prawny wspierający lub reprezentujący stronę jest ponadto zobowiązany złożyć w sekretariacie dokument poświadczający, że jest uprawniony do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG.

§ 4. Jeżeli dokumenty te nie zostały złożone, sekretarz wyznacza stronie rozsądny termin na ich złożenie. Jeżeli strona nie złoży dokumentów w wyznaczonym terminie, prezes rozstrzyga, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, czy niedopełnienie tej formalności powoduje niedopuszczalność skargi lub innego pisma procesowego ze względów formalnych. Prezes może przedłożyć tę kwestię do rozstrzygnięcia Trybunałowi, jeśli uzna to za konieczne.

Rozdział 2

PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 120 *Zawartość skargi*

Skarga przewidziana w art. 21 statutu zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę skarżącego;
- b) oznaczenie strony, przeciwko której wnoszona jest skarga;
- c) przedmiot sporu, podnoszone zarzuty i argumenty, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
- d) żądania skarżącego;
- e) w stosownym przypadku dowody lub wnioski dowodowe.

Artykuł 121 *Informacje do celów doręczeń*

§ 1. Do celów postępowania skarga wskazuje adres do doręczeń, a także nazwisko osoby, która została upoważniona i wyraziła zgodę na odbieranie doręczanych dokumentów.

§ 2. Oprócz lub zamiast wskazania adresu do doręczeń, o którym mowa w § 1, skarga może zawierać stwierdzenie, że adwokat, radca prawny lub pełnomocnik wyraża zgodę na doręczanie mu dokumentów za pośrednictwem dowolnego technicznego lub elektronicznego środka komunikacji, jakim dysponują Trybunał i ten adwokat, radca prawny lub pełnomocnik.

§ 3. Jeżeli skarga nie spełnia wymagań określonych w § 1 lub w § 2, wszelkie doręczenia dla strony związane z postępowaniem są dokonywane, do czasu usunięcia braków, przesyłką poleconą na adres pełnomocnika,

adwokata lub radcy prawnego tej strony. W drodze odstępstwa od art. 48 doręczenie uważa się za dokonane prawidłowo z chwilą złożenia przesyłki poleconej na poczcie w miejscu, w którym ma siedzibę Trybunał.

Artykuł 122 *Załączniki do skargi*

§ 1. W razie potrzeby do skargi załącza się dokumenty, o których mowa w art. 21 akapit drugi statutu.

§ 2. Do skargi wniesionej na podstawie art. 273 TFUE załącza się odpis kompromisu zawartego między zainteresowanymi państwami członkowskimi.

§ 3. Jeżeli skarga nie spełnia wymagań określonych w § 1 lub w § 2 niniejszego artykułu, sekretarz wyznacza skarżącemu rozsądny termin na złożenie wyżej wymienionych dokumentów. Jeżeli skarżący nie usunie braków, prezes rozstrzyga, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, czy niespełnienie tych wymagań powoduje niedopuszczalność skargi ze względów formalnych. Prezes może przedłożyć tę kwestię do rozstrzygnięcia Trybunałowi, jeśli uzna to za konieczne.

Artykuł 123 *Doręczenie skargi*

Skargę doręcza się pozwanemu. W przypadkach określonych w art. 119 § 4 i art. 122 § 3 doręczenia dokonuje się po usunięciu braków lub po uznaniu przez prezesa lub Trybunał skargi za dopuszczalną bez spełnienia wymagań określonych w tych artykułach.

Artykuł 124 *Zawartość odpowiedzi na skargę*

§ 1. W terminie dwóch miesięcy od doręczenia skargi pozwany składa odpowiedź na skargę. Odpowiedź ta zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę pozwanego;
- b) podnoszone zarzuty i argumenty;
- c) żądania pozwanego;
- d) w stosownym przypadku dowody lub wnioski dowodowe.

§ 2. Artykuł 121 stosuje się do odpowiedzi na skargę.

§ 3. W wyjątkowych przypadkach termin przewidziany w § 1 może zostać przedłużony przez prezesa na należytych uzasadnionych wnioskach pozwanego.

Artykuł 125 *Przekazanie dokumentów*

Jeżeli Parlament Europejski, Rada lub Komisja Europejska nie są stroną w sprawie, Trybunał przekazuje im odpis skargi i odpowiedzi na skargę

bądź, w stosownym przypadku, odpis zarzutu braku właściwości lub zarzutu niedopuszczalności, bez załączników do tych dokumentów, w celu umożliwienia im stwierdzenia, czy w sprawie powołano się na niemożność stosowania jednego z ich aktów w rozumieniu art. 277 TFUE.

Artykuł 126 *Replika i duplika*

§ 1. Skarga i odpowiedź na skargę mogą zostać uzupełnione repliką skarżącego i dupliką pozwanego.

§ 2. Prezes określa terminy na wniesienie tych pism procesowych. Może on określić kwestie, których replika lub duplika powinna dotyczyć.

Rozdział 3

ZARZUTY I DOWODY

Artykuł 127 *Nowe zarzuty*

§ 1. Nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że opierają się one na okolicznościach faktycznych lub prawnych ujawnionych dopiero po jego wszczęciu.

§ 2. Niezależnie od przyszłego rozstrzygnięcia w przedmiocie dopuszczalności zarzutów prezes może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, wyznaczyć stronie przeciwnej termin na ustosunkowanie się do tych zarzutów.

Artykuł 128 *Dowody i wnioski dowodowe*

§ 1. Strony mogą przedstawiać nowe dowody lub wnioski dowodowe na poparcie swojej argumentacji w replice i duplice. Uzasadniają opóźnienie w ich złożeniu.

§ 2. W wyjątkowych przypadkach strony mogą przedstawiać nowe dowody lub wnioski dowodowe po zamknięciu pisemnego etapu postępowania. Uzasadniają opóźnienie w ich złożeniu. Prezes może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, wyznaczyć drugiej stronie termin na ustosunkowanie się do tych dowodów.

Rozdział 4

INTERWENCJA

Artykuł 129 *Cel i skutki interwencji*

§ 1. Interwencja może mieć na celu wyłącznie poparcie, w całości lub w części, żądań jednej ze stron. Nie wynikają z niej te same uprawnienia proceduralne, jakie przysługują stronom, w szczególności prawo do żądania przeprowadzenia rozprawy.

§ 2. Interwencja ma charakter akcesoryjny względem postępowania głównego. Staje się bezprzedmiotowa w razie wykreślenia sprawy z rejestru Trybunału wskutek cofnięcia skargi lub ugody między stronami, a także w razie uznania skargi za niedopuszczalną.

§ 3. Interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego wstąpienia.

§ 4. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożony po upływie terminu określonego w art. 130, lecz przed podjęciem decyzji o otwarciu ustnego etapu postępowania przewidzianej w art. 60 § 4, może zostać rozpatrzony. W takim przypadku, jeżeli prezes dopuści interwencję, interwenient może przedstawić uwagi podczas rozprawy, o ile ma ona miejsce.

Artykuł 130 *Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta*

§ 1. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta składa się w terminie sześciu tygodni od publikacji, o której mowa w art. 21 § 4.

§ 2. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta zawiera:

- a) oznaczenie sprawy;
- b) oznaczenie głównych stron sporu;
- c) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę interwenienta;
- d) żądania, które interwenient zamierza popierać;
- e) wskazanie okoliczności uzasadniających prawo do wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta, jeżeli wniosek składa się na podstawie art. 40 akapit drugi lub trzeci statutu.

§ 3. Interwenient jest reprezentowany zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu.

§ 4. Stosuje się art. 119, 121 i 122 niniejszego regulaminu.

Artykuł 131 *Decyzja w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta*

§ 1. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta doręcza się stronom w celu umożliwienia im przedstawienia na piśmie lub ustnie ewentualnych uwag w przedmiocie tego wniosku

§ 2. W przypadku wniosku złożonego na podstawie art. 40 akapit pierwszy statutu prezes dopuszcza interwencję w drodze decyzji, a interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom, chyba że w terminie 10 dni od doręczenia, o którym mowa w § 1, wskazały one materiały lub dokumenty tajne lub poufne, których przekazanie interwenientowi mogłoby wyrządzić im szkodę. W takim przypadku prezes orzeka w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze

interwenienta postanowieniem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, a interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom z wyjątkiem, w stosownym przypadku, materiałów lub dokumentów tajnych lub poufnych niepodlegających przekazaniu.

§ 3. W przypadku wniosku złożonego na podstawie art. 40 akapit drugi statutu prezes orzeka w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta postanowieniem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, lub przekazuje wniosek Trybunałowi. Jeżeli interwencja zostanie dopuszczona, interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom z wyjątkiem, w stosownym przypadku, materiałów lub dokumentów tajnych lub poufnych niepodlegających przekazaniu.

§ 4. W przypadku wniosku złożonego na podstawie art. 40 akapit trzeci statutu prezes dopuszcza interwencję w drodze decyzji, a interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom, chyba że przedstawiły one uwagi w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w terminie 10 dni od doręczenia, o którym mowa w § 1, albo wskazały w tym samym terminie materiały lub dokumenty tajne lub poufne, których przekazanie interwenientowi mogłoby wyrządzić im szkodę. W takich przypadkach prezes orzeka w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta postanowieniem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, a interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom z wyjątkiem, w stosownym przypadku, materiałów lub dokumentów tajnych lub poufnych niepodlegających przekazaniu.

Artykuł 132 *Przedstawienie uwag interwenienta*

§ 1. Interwenient może przedstawić uwagi w terminie miesiąca od przekazania dokumentów procesowych, o których mowa w artykule poprzedzającym. Termin ten może zostać przedłużony przez prezesa na należycie uzasadniony wniosek interwenienta.

§ 2. Uwagi interwenienta zawierają:

- a) żądania interwenienta na poparcie całości lub części żądań jednej ze stron;
- b) zarzuty i argumenty, jakie interwenient podnosi;
- c) w razie potrzeby – dowody i wnioski dowodowe.

§ 3. Po przedstawieniu uwag interwenienta prezes wyznacza, w stosownym przypadku, termin, w którym strony mogą odpowiedzieć na te uwagi.

Rozdział 5

TRYB PRZYSPIESZONY

Artykuł 133 *Decyzja w przedmiocie trybu przyspieszonego*

§ 1. Na wniosek strony skarżącej albo strony pozwanej, jeżeli charakter sprawy wymaga niezwłocznego rozstrzygnięcia, prezes Trybunału może postanowić, po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony przeciwnej, sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, o rozpatrzeniu sprawy w trybie przyspieszonym stanowiącym odstępstwo od przepisów niniejszego regulaminu.

§ 2. Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym składa się w odrębnym piśmie jednocześnie z wniesieniem, odpowiednio, skargi lub odpowiedzi na skargę.

§ 3. W wyjątkowych przypadkach prezes może podjąć taką decyzję z urzędu po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego.

Artykuł 134 *Pisemny etap postępowania*

§ 1. W przypadku zastosowania trybu przyspieszonego skarga i odpowiedź na skargę mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką tylko pod warunkiem, iż prezes, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, uzna to za niezbędne.

§ 2. Interwenant może przedstawić uwagi tylko pod warunkiem, iż prezes, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, uzna to za niezbędne.

Artykuł 135 *Ustny etap postępowania*

§ 1. Z chwilą złożenia odpowiedzi na skargę, a jeżeli decyzja o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym zapadła po jej złożeniu – z chwilą podjęcia tej decyzji prezes wyznacza datę rozprawy, o której natychmiast informuje się strony. Prezes może przesunąć datę rozprawy, jeżeli konieczne jest zastosowanie środków dowodowych lub wymagają tego środki organizacji postępowania.

§ 2. Z zastrzeżeniem art. 127 i 128 strony mogą uzupełnić argumentację oraz przedstawiać dowody lub wnioski dowodowe na ustnym etapie postępowania. Uzasadniają opóźnienie w ich przedstawieniu.

Artykuł 136 *Orzeczenie co do istoty*

Trybunał orzeka po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Rozdział 6

KOSZTY

Artykuł 137 *Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów*

O kosztach rozstrzyga się w wyroku lub postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie.

Artykuł 138 *Ogólne zasady podziału kosztów*

§ 1. Kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

§ 2. Jeżeli więcej niż jedna strona przegrała sprawę, Trybunał rozstrzyga o podziale kosztów.

§ 3. W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron, każda z nich pokrywa własne koszty. Jednakże, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, Trybunał może orzec, że jedna ze stron pokrywa, oprócz własnych kosztów, część kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.

Artykuł 139 *Koszty nieuzasadnione lub wynikające ze złej wiary*

Trybunał może nałożyć na stronę, nawet jeśli ta wygrała sprawę, obowiązek zwrotu poniesionych przez stronę przeciwną kosztów, które zdaniem Trybunału wynikały z działania tej pierwszej strony niemającego uzasadnienia lub podjętego w złej wierze.

Artykuł 140 *Koszty interwenientów*

§ 1. Państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

§ 2. Podobnie państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, oraz Urząd Nadzoru EFTA interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

§ 3. Trybunał może zdecydować, że interwenient niewymieniony w §§ 1 i 2 pokrywa własne koszty.

Artykuł 141 *Koszty w przypadku cofnięcia skargi*

§ 1. Strona, która cofa skargę, zostaje obciążona kosztami na żądanie strony przeciwnej sformułowane w uwagach w przedmiocie cofnięcia skargi.

§ 2. Jednakże na żądanie strony, która cofa skargę, strona przeciwna pokrywa koszty, jeżeli jest to uzasadnione jej sposobem postępowania.

§ 3. W przypadku porozumienia między stronami w przedmiocie kosztów rozstrzyga się zgodnie z tym porozumieniem.

§ 4. Jeżeli strony nie zażądają zwrotu kosztów, każda z nich pokrywa własne koszty.

Artykuł 142 *Koszty w przypadku umorzenia postępowania*

W przypadku umorzenia postępowania Trybunał rozstrzyga o kosztach według uznania.

Artykuł 143 *Koszty sądowe*

Postępowanie przed Trybunałem jest wolne od opłat z zastrzeżeniem następujących przepisów:

- a) jeżeli Trybunał poniósł koszty, których można było uniknąć, może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, obciążyć nimi stronę, która je spowodowała;
- b) strona, na której wniosek sporządzono kopie lub tłumaczenia, zwraca koszty według stawek opłat, o których mowa w art. 22, jeżeli sekretarz uzna te koszty za nadzwyczajne.

Artykuł 144 *Koszty podlegające zwrotowi*

Z zastrzeżeniem art. 145 za koszty podlegające zwrotowi uznaje się:

- a) kwoty należne świadkom i biegłym na podstawie art. 73 niniejszego regulaminu;
- b) niezbędne koszty poniesione przez strony w związku z postępowaniem, w szczególności koszty podróży i pobytu oraz wynagrodzenie pełnomocników, doradców, adwokatów i radców prawnych.

Artykuł 145 *Spory w zakresie kosztów podlegających zwrotowi*

§ 1. W razie sporu w zakresie kosztów podlegających zwrotowi izba złożona z trzech sędziów, w której skład wchodzi sędzia, który był sprawozdawcą w sprawie, rozstrzyga w drodze postanowienia na wniosek zainteresowanej strony, po zapoznaniu się z uwagami strony przeciwnej i stanowiskiem rzecznika generalnego. Wówczas w składzie orzekającym znajduje się prezes izby, sędzia sprawozdawca oraz pierwszy lub dwóch pierwszych sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 3, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie spór.

§ 2. Jeżeli sędzia sprawozdawca nie wchodzi w skład żadnej izby złożonej z trzech sędziów, rozstrzyga, na tych samych zasadach, izba złożona z pięciu sędziów, do której przydzielony jest ten sędzia. Poza sędzią sprawozdawcą w składzie orzekającym znajduje się czterech sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 2, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie spór.

§ 3. Strony mogą wystąpić o uwierzytelniony odpis postanowienia na potrzeby postępowania egzekucyjnego.

Artykuł 146 *Zasady płatności*

§ 1. Kasa Trybunału i jej dłużnicy dokonują płatności w euro.

§ 2. Jeżeli koszty podlegające zwrotowi zostały poniesione w innej walucie niż euro lub czynności stanowiące podstawę zwrotu zostały dokonane w kraju, którego walutą nie jest euro, wymiany dokonuje się po referencyjnym kursie Europejskiego Banku Centralnego z dnia płatności.

Rozdział 7

UGODA, COFNIĘCIE SKARGI, UMORZENIE POSTĘPOWANIA I KWESTIE INCYDENTALNE

Artykuł 147 *Ugoda*

§ 1. Jeżeli przed wydaniem orzeczenia strony zawrą ugodę i poinformują Trybunał o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń, prezes postanawia o wykreśleniu sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 141, uwzględniając ewentualne propozycje stron w tym zakresie.

§ 2. Przepis § 1 nie ma zastosowania do skarg przewidzianych w art. 263 TFUE i 265 TFUE.

Artykuł 148 *Cofnięcie skargi*

Jeżeli skarżący poinformuje Trybunał, na piśmie lub podczas rozprawy, że zamierza cofnąć skargę, prezes postanawia o wykreśleniu sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 141.

Artykuł 149 *Umorzenie postępowania*

Jeżeli Trybunał stwierdzi bezprzedmiotowość skargi, może w każdej chwili, z urzędu, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron oraz rzecznika generalnego, orzec w drodze postanowienia z uzasadnieniem o umorzeniu postępowania. Trybunał rozstrzyga o kosztach.

Artykuł 150 *Bezwzględne przeszkody procesowe*

Na wniosek sędziego sprawozdawcy Trybunał może w każdej chwili, z urzędu, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron oraz rzecznika generalnego, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem wystąpienie bezwzględnych przeszkód procesowych.

Artykuł 151 *Kwestie formalne i incydentalne*

§ 1. Jeżeli strona wnosi o rozstrzygnięcie w kwestii formalnej lub incydentalnej bez rozpatrywania sprawy co do istoty, czyni to w odrębnym piśmie.

§ 2. Wniosek zawiera zarzuty i argumenty oraz żądania. Do wniosku załącza się materiały i dokumenty powołane na jego poparcie.

§ 3. Po złożeniu wniosku prezes wyznacza stronie przeciwnej termin na przedstawienie na piśmie jej żądań i zarzutów.

§ 4. Jeżeli Trybunał nie postanowi inaczej, dalsze postępowanie odbywa się ustnie.

§ 5. Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, rozstrzyga w przedmiocie wniosku w możliwie najkrótszym czasie lub pozostawia go do rozstrzygnięcia w wyroku, jeżeli uzasadniają to szczególne okoliczności.

§ 6. Jeżeli Trybunał oddali wniosek lub pozostawi go do rozstrzygnięcia w wyroku, prezes wyznacza nowe terminy dla dalszych czynności procesowych.

Rozdział 8

WYROKI ZAOCZNE

Artykuł 152 *Wyroki zaoczne*

§ 1. Jeżeli pozwany, któremu skarga została właściwie doręczona, nie złoży odpowiedzi na skargę w przepisanej formie i terminie, skarżący może wnieść do Trybunału o wydanie wyroku zaocznego.

§ 2. Wniosek ten doręcza się pozwanemu. Trybunał może zdecydować o otwarciu ustnego etapu postępowania w przedmiocie wniosku.

§ 3. Przed wydaniem wyroku zaocznego Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, bada dopuszczalność skargi oraz sprawdza, czy spełnione zostały wymagania formalne i czy żądania skarżącego zdają się zasadne. Może zastosować środki organizacji postępowania lub postanowić o przeprowadzeniu środków dowodowych.

§ 4. Wyrok zaoczny podlega wykonaniu. Trybunał może jednak zawiesić wykonanie wyroku do czasu wydania orzeczenia w przedmiocie sprzeciwu wniesionego na podstawie art. 156 lub uzależnić jego wykonanie od złożenia zabezpieczenia, którego wysokość i rodzaj określone są stosownie do okoliczności; zabezpieczenie podlega zwrotowi w razie braku sprzeciwu albo jego nieuwzględnienia.

Rozdział 9

WNIOSKI I ŚRODKI ZASKARŻENIA DOTYCZĄCE WYROKÓW I POSTANOWIEŃ

Artykuł 153 *Właściwy skład orzekający*

§ 1. Wnioski i skargi przewidziane w niniejszym rozdziale, z wyjątkiem skarg przewidzianych w art. 159, przydziela się sędziemu, który był sprawozdawcą w sprawie, której wniosek lub skarga dotyczy, oraz składowi, który w sprawie orzekał.

§ 2. W razie wystąpienia przeszkody w wykonywaniu obowiązków odnoszącej się do sędziego sprawozdawcy prezes Trybunału przydziela wniosek lub skargę określoną w niniejszym rozdziale innemu sędziemu, który znajdował się w składzie orzekającym w sprawie, której wniosek lub skarga dotyczy.

§ 3. Jeżeli niemożliwe jest osiągnięcie kworum przewidzianego w art. 17 statutu, Trybunał, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, przydziela wniosek lub skargę innemu składowi orzekającemu.

Artykuł 154 *Sprostowanie*

§ 1. Bez uszczerbku dla przepisów dotyczących wykładni wyroków i postanowień Trybunał może, z urzędu lub na wniosek strony złożony w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia, sprostować błędy pisarskie i rachunkowe lub oczywiste omyłki.

§ 2. Jeżeli wniosek o sprostowanie dotyczy sentencji lub motywu stanowiącego niezbędne uzasadnienie sentencji, strony, właściwie poinformowane przez sekretarza, mogą przedstawić uwagi na piśmie w terminie wyznaczonym przez prezesa.

§ 3. Trybunał rozstrzyga po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

§ 4. Oryginał postanowienia o sprostowaniu załącza się do oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu. Wzmiankę o tym postanowieniu zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu.

Artykuł 155 *Brak rozstrzygnięcia*

§ 1. Jeżeli Trybunał nie rozstrzygnął w przedmiocie jednego z żądań lub w przedmiocie kosztów, zainteresowana strona składa na piśmie stosowny wniosek w terminie miesiąca od doręczenia orzeczenia.

§ 2. Wniosek doręcza się stronie przeciwnej, której prezes wyznacza termin na przedstawienie uwag na piśmie.

§ 3. Po przedstawieniu uwag przez stronę Trybunał rozstrzyga jednocześnie o dopuszczalności wniosku i o jego zasadności po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Artykuł 156 *Sprzeciw*

§ 1. Zgodnie z art. 41 statutu od wyroku zaocznego można wnieść sprzeciw.

§ 2. Sprzeciw wnosi się w terminie miesiąca od doręczenia wyroku w sposób określony w art. 120–122 niniejszego regulaminu.

§ 3. Po doręczeniu sprzeciwu prezes wyznacza stronie przeciwnej termin na przedstawienie uwag na piśmie.

§ 4. Postępowanie toczy się zgodnie z art. 59–92 niniejszego regulaminu.

§ 5. Trybunał rozstrzyga wyrokiem, od którego nie można wnieść sprzeciwu.

§ 6. Oryginał tego wyroku załącza się do oryginału wyroku zaocznego. Wzmiankę o wyroku wydanym wskutek sprzeciwu zamieszcza się na marginesie oryginału wyroku zaocznego.

Artykuł 157 *Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu*

§ 1. Przepisy art. 120–122 niniejszego regulaminu stosuje się do powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wniesionego zgodnie z art. 42 statutu. Powinno ono zawierać ponadto:

- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku lub postanowienia;
- b) wskazanie, w jaki sposób zaskarżone orzeczenie narusza prawa osoby trzeciej wnoszącej powództwo;
- c) wskazanie powodów, dla których osoba trzecia wnosząca powództwo nie mogła brać udziału w postępowaniu.

§ 2. Powództwo skierowane jest przeciwko wszystkim stronom postępowania.

§ 3. Powództwo wnosi się w terminie dwóch miesięcy od publikacji orzeczenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

§ 4. Na wniosek osoby trzeciej wnoszącej powództwo przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wykonanie zaskarżonego orzeczenia może zostać zawieszone w drodze postanowienia. Stosuje się przepisy rozdziału 10 niniejszego tytułu.

§ 5. W razie uwzględnienia powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu zaskarżone orzeczenie podlega zmianie w odpowiednim zakresie.

§ 6. Oryginał wyroku wydanego wskutek powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu załącza się do oryginału zaskarżonego orzeczenia. Wzmiankę o wyroku wydanym wskutek

powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu zamieszcza się na marginesie oryginału zaskarżonego orzeczenia.

Artykuł 158 *Wykładnia*

§ 1. Zgodnie z art. 43 statutu w przypadku wątpliwości co do znaczenia lub skutków wyroku albo postanowienia Trybunał dokonuje jego wykładni na wniosek jednej ze stron lub jednej z instytucji Unii Europejskiej, która uzasadni swój interes w tym zakresie.

§ 2. Wniosek o dokonanie wykładni składa się w terminie dwóch lat od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia.

§ 3. Wniosek o dokonanie wykładni sporządza się zgodnie z przepisami art. 120–122 niniejszego regulaminu. Wskazuje on ponadto:

- a) orzeczenie, którego dotyczy;
- b) fragmenty, o których wykładnię się wnosi.

§ 4. Wniosek skierowany jest przeciwko wszystkim stronom w postępowaniu w sprawie, w której zapadło orzeczenie, o którego wykładnię się wnosi.

§ 5. Trybunał orzeka po umożliwieniu stronom przedstawienia uwag i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

§ 6. Oryginał orzeczenia interpretacyjnego załącza się do oryginału orzeczenia interpretowanego. Wzmiankę o orzeczeniu interpretacyjnym zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia interpretowanego.

Artykuł 159 *Wznowienie postępowania*

§ 1. Zgodnie z art. 44 statutu skargę o wznowienie postępowania można wnieść do Trybunału jedynie w związku z ujawnieniem okoliczności faktycznej mogącej mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, nieznaney w chwili ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia ani Trybunałowi, ani stronie wnoszącej o wznowienie postępowania.

§ 2. Niezależnie od terminu dziesięciu lat przewidzianego w art. 44 akapit trzeci statutu skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym skarżący dowiedział się o okoliczności, na której opiera skargę.

§ 3. Przepisy art. 120–122 niniejszego regulaminu stosuje się do skargi o wznowienie postępowania. Zawiera ona ponadto:

- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku lub postanowienia;
- b) wskazanie części orzeczenia, których dotyczy skarga;
- c) wskazanie okoliczności faktycznych, na których oparta jest skarga;
- d) wskazanie środków dowodowych na potwierdzenie istnienia okoliczności uzasadniających wznowienie postępowania oraz dotrzymania terminów wskazanych w § 2.

§ 4. Skarga o wznowienie postępowania skierowana jest przeciwko wszystkim stronom w postępowaniu w sprawie, w której zapadło orzeczenie, którego skarga dotyczy.

§ 5. Nie przesądzając o istocie sprawy, Trybunał orzeka w przedmiocie dopuszczalności skargi postanowieniem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego i z uwzględnieniem uwag stron przedstawionych na piśmie.

§ 6. Jeżeli Trybunał uzna skargę za dopuszczalną, rozpoznaje sprawę co do istoty i orzeka wyrokiem zgodnie z przepisami niniejszego regulaminu.

§ 7. Oryginał tego wyroku załącza się do oryginału orzeczenia, które zapadło we wznowionym postępowaniu. Wzmiankę o wyroku zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia, które zapadło we wznowionym postępowaniu.

Artykuł 159a Wnioski i środki zaskarżenia oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne

Jeżeli wniosek lub środek zaskarżenia, o których mowa w niniejszym rozdziale, są w całości lub w części oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne, Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, może je w każdej chwili odpowiednio odrzucić lub oddalić w całości lub w części w drodze postanowienia z uzasadnieniem.

Rozdział 10

ZAWIESZENIE WYKONANIA AKTU I INNE ŚRODKI TYMCZASOWE

Artykuł 160 Wniosek o zawieszenie wykonania aktu lub o zastosowanie innych środków tymczasowych

§ 1. Wniosek o zawieszenie wykonania aktu wydanego przez instytucję na podstawie art. 278 TFUE lub art. 157 TEWEA jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawca zaskarżył ten akt przed Trybunałem.

§ 2. Wniosek dotyczący innego środka tymczasowego, o którym mowa w art. 279 TFUE, jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawcą jest strona w postępowaniu toczącym się przed Trybunałem i gdy wniosek odnosi się do tego postępowania.

§ 3. We wnioskach, o których mowa w §§ 1 i 2, należy określić przedmiot sporu, okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnić z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środka.

§ 4. Wniosek składa się w odrębnym piśmie, zgodnie z art. 120–122 niniejszego regulaminu.

§ 5. Wniosek doręcza się stronie przeciwnej, której prezes wyznacza krótki termin na przedstawienie uwag na piśmie lub ustnie.

§ 6. Prezes ocenia, czy należy postanowić o przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

§ 7. Prezes może uwzględnić wniosek również przed przedstawieniem uwag przez stronę przeciwną. Decyzja ta może następnie zostać zmieniona lub uchylona, również z urzędu.

Artykuł 161 Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku

§ 1. Prezes orzeka samodzielnie lub natychmiast przekazuje wniosek Trybunałowi.

§ 2. Jeżeli w odniesieniu do prezesa istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, stosuje się art. 10 i 13 niniejszego regulaminu.

§ 3. W przypadku przekazania wniosku Trybunałowi orzeka on natychmiast po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Artykuł 162 Postanowienie w przedmiocie zawieszenia wykonania aktu lub innych środków tymczasowych

§ 1. W przedmiocie wniosku orzeka się postanowieniem z uzasadnieniem, które nie podlega zaskarżeniu. Postanowienie to doręcza się natychmiast stronom.

§ 2. Wykonanie postanowienia może zostać uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia, którego wysokość i rodzaj określa się stosownie do okoliczności.

§ 3. Postanowienie może wyznaczać dzień, z którym środek tymczasowy wygasa. W przeciwnym razie środek tymczasowy wygasa z dniem ogłoszenia wyroku kończącego postępowanie w sprawie.

§ 4. Postanowienie ma jedynie charakter tymczasowy i nie przesądza rozstrzygnięcia Trybunału co do istoty sprawy.

Artykuł 163 Zmiana okoliczności

Na wniosek strony postanowienie może zostać w każdej chwili zmienione lub uchylone ze względu na zmianę okoliczności.

Artykuł 164 Ponowny wniosek

Nieuwzględnienie wniosku o zastosowanie środka tymczasowego nie stoi na przeszkodzie wniesieniu przez tę samą stronę ponownego wniosku opartego na nowych okolicznościach.

Wniosek na podstawie art. 280 TFUE i 299 TFUE lub art. 164 TEWEA

§ 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do wniosków o zawieszenie postępowania egzekucyjnego mającego na celu wykonanie orzeczenia Trybunału lub aktu Rady, Komisji Europejskiej lub Europejskiego Banku Centralnego złożonych na podstawie art. 280 TFUE i 299 TFUE lub art. 164 TEWEA.

§ 2. Postanowienie uwzględniające wniosek określa w razie potrzeby dzień, z którym środek tymczasowy wygasa.

Artykuł 165 Wniosek na podstawie art. 81 TEWEA

§ 1. Wniosek przewidziany w art. 81 akapity trzeci i czwarty TEWEA zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę i miejsce zamieszkania lub siedzibę osób lub przedsiębiorstw podlegających kontroli;
- b) wskazanie przedmiotu i celu kontroli.

§ 2. Prezes orzeka postanowieniem. Stosuje się przepisy art. 162 niniejszego regulaminu.

§ 3. Jeżeli w odniesieniu do prezesa istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, stosuje się art. 10 i 13 niniejszego regulaminu.

TYTUŁ V

ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU

Rozdział 1

FORMA, ZAWARTOŚĆ I ŻĄDANIA ODWOŁANIA

Artykuł 166 Wniesienie odwołania

§ 1. Odwołanie wnosi się poprzez złożenie pisma w sekretariacie Trybunału lub Sądu. Jeżeli pismo zostało złożone w sekretariacie Sądu, odwołanie przekazuje się natychmiast do sekretariatu Trybunału.

§ 2. Z chwilą otrzymania informacji o odwołaniu sekretariat Sądu przekazuje natychmiast do sekretariatu Trybunału akta sprawy rozpatrywanej w pierwszej instancji oraz, w stosownym przypadku, akta postępowania przed izbą odwoławczą przekazane Sądowi na podstawie przepisów regulaminu postępowania przed Sędem dotyczących sporów z zakresu praw własności intelektualnej.

Artykuł 167 *Zawartość odwołania*

§ 1. Odwołanie zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę strony, która wnosi odwołanie, zwanej wnoszącym odwołanie;
- b) oznaczenie zaskarżonego orzeczenia Sądu;
- c) oznaczenie pozostałych stron w danej sprawie przed Sądem;
- d) podnoszone zarzuty i argumenty prawne, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
- e) żądania wnoszącego odwołanie.

§ 2. Artykuły 119, 121 i art. 122 § 1 niniejszego regulaminu stosuje się do odwołań.

§ 3. Należy wskazać dzień, w którym zaskarżone orzeczenie zostało doręczone wnoszącemu odwołanie.

§ 4. Jeżeli odwołanie nie spełnia wymagań §§ 1–3 niniejszego artykułu, sekretarz wyznacza wnoszącemu odwołanie rozsądny termin na usunięcie braków. Jeżeli wnoszący odwołanie nie usunie braków w wyznaczonym terminie, prezes rozstrzyga, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, czy niespełnienie tych wymagań powoduje niedopuszczalność odwołania ze względów formalnych. Prezes może przedłożyć tę kwestię do rozstrzygnięcia Trybunałowi, jeśli uzna to za konieczne.

Artykuł 168 *Żądania, zarzuty i argumenty odwołania*

§ 1. Żądania odwołania mają na celu uchylenie, w całości lub w części, orzeczenia Sądu, w brzmieniu zawartym w sentencji.

§ 2. Podnoszone zarzuty i argumenty prawne wskazują precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu, które wnoszący odwołanie kwestionuje.

Artykuł 169 *Żądania na wypadek uwzględnienia odwołania*

§ 1. Żądania odwołania mają na celu uwzględnienie, w całości lub w części, żądań przedstawionych w pierwszej instancji z wykluczeniem wszelkich nowych żądań. Odwołanie nie może zmieniać przedmiotu postępowania przed Sądem.

§ 2. Jeżeli wnoszący odwołanie żąda, na wypadek uchylenia zaskarżonego orzeczenia, odesłania sprawy do Sądu, wskazuje powody, dla których stan postępowania nie pozwala na wydanie ostatecznego orzeczenia w sprawie przez Trybunał.

WSTĘPNE PRZYJĘCIE ODWOŁAŃ DO ROZPOZNANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 58A STATUTU

Artykuł 170a Wniosek o przyjęcie odwołania do rozpoznania

§ 1. W sytuacjach, o których mowa w art. 58a akapity pierwszy i drugi statutu, wnoszący odwołanie załącza do niego wniosek o przyjęcie odwołania do rozpoznania, w którym wyjaśnia, jakiej kwestii istotnej dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii ono dotyczy i który zawiera wszystkie niezbędne elementy, aby umożliwić Trybunałowi rozstrzygnięcie tego wniosku. W braku takiego wniosku wiceprezes Trybunału uznaje odwołanie za niedopuszczalne.

§ 2. Wniosek o przyjęcie odwołania do rozpoznania nie przekracza siedmiu stron, zredagowanych z uwzględnieniem ogółu wymagań formalnych zawartych w Praktycznych instrukcjach dla stron dotyczących spraw wnoszonych do Trybunału, przyjętych na podstawie niniejszego regulaminu.

§ 3. Jeżeli wniosek o przyjęcie odwołania do rozpoznania nie jest zgodny z wymaganiami wskazanymi w paragrafie poprzedzającym, sekretarz wyznacza wnoszącemu odwołanie krótki termin na usunięcie braków wniosku. Jeżeli wnoszący odwołanie nie usunie braków w wyznaczonym terminie, wiceprezes Trybunału rozstrzyga, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, czy niespełnienie tych wymagań powoduje niedopuszczalność wniosku ze względów formalnych.

Artykuł 170b Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania

§ 1. Trybunał orzeka w przedmiocie wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania w możliwie najkrótszym czasie.

§ 2. Decyzję w przedmiocie tego wniosku podejmuje, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, izba specjalnie utworzona w tym celu, której przewodniczy wiceprezes Trybunału i w której skład wchodzi ponadto sędzia sprawozdawca oraz prezes izby złożonej z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony w dniu wyznaczenia go jako sędziego sprawozdawcy.

§ 3. W przedmiocie wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania orzeka się postanowieniem z uzasadnieniem.

§ 4. Jeżeli odwołanie zostanie przyjęte do rozpoznania, w całości lub w części, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 58a akapit trzeci statutu, postępowanie toczy się zgodnie z art. 171–190a niniejszego regulaminu. Postanowienie, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, jest doręczane wraz z odwołaniem pozostałym stronom w danej sprawie przed

Sądem i, gdy odwołanie zostaje przyjęte do rozpoznania w części, wskazuje zarzuty lub części odwołania, których powinna dotyczyć odpowiedź na odwołanie.

§ 5. O rozstrzygnięciu w przedmiocie przyjęcia odwołania do rozpoznania sekretarz powiadamia natychmiast Sąd oraz, jeżeli nie były one stroną w danej sprawie przed Sądem: państwa członkowskie, Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejską.

Rozdział 2

ODPOWIEDŹ NA ODWOŁANIE, REPLIKA I DUPLIKA

Artykuł 171 *Doręczenie odwołania*

§ 1. Odwołanie doręcza się pozostałym stronom w danej sprawie przed Sądem.

§ 2. W przypadkach przewidzianych w art. 168 § 4 niniejszego regulaminu doręczenia dokonuje się po usunięciu braków lub po uznaniu przez prezesa lub Trybunał odwołania za dopuszczalne bez spełnienia wymagań określonych w tym artykule.

Artykuł 172 *Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na odwołanie*

Strona w danej sprawie przed Sądem mająca interes prawny w uwzględnieniu lub oddaleniu odwołania może złożyć odpowiedź na odwołanie w terminie dwóch miesięcy od doręczenia odwołania. Termin nie podlega przedłużeniu.

Artykuł 173 *Zawartość odpowiedzi na odwołanie*

§ 1. Odpowiedź na odwołanie zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę składającego odpowiedź;
- b) datę doręczenia odwołania;
- c) podnoszone zarzuty i argumenty prawne;
- d) żądania.

§ 2. Artykuły 119 i 121 niniejszego regulaminu stosuje się do odpowiedzi na odwołanie.

Artykuł 174 *Żądania odpowiedzi na odwołanie*

Żądania odpowiedzi na odwołanie mają na celu uwzględnienie lub oddalenie, w całości lub w części, odwołania.

Artykuł 175 *Replika i duplika*

§ 1. Odwołanie i odpowiedź na odwołanie mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką tylko pod warunkiem, iż prezes, na należycie uzasadniony wniosek wnoszącego odwołanie złożony w terminie siedmiu dni od doręczenia odpowiedzi na odwołanie, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, uzna to za niezbędne, w szczególności w celu umożliwienia wnoszącemu odwołanie ustosunkowania się do zarzutu niedopuszczalności lub nowych elementów podniesionych w odpowiedzi na odwołanie.

§ 2. Prezes wyznacza termin złożenia repliki, a wraz z jej doręczeniem – termin złożenia dupliki. Prezes może ograniczyć liczbę stron oraz przedmiot tych pism.

Rozdział 3

FORMA, ZAWARTOŚĆ I ŻĄDANIA ODWOŁANIA WZAJEMNEGO

Artykuł 176 *Odwołanie wzajemne*

§ 1. Strony określone w art. 172 niniejszego regulaminu mogą wnieść odwołanie wzajemne w terminie przewidzianym na złożenie odpowiedzi na odwołanie.

§ 2. Odwołanie wzajemne sporządza się w odrębnym od odpowiedzi na odwołanie piśmie.

Artykuł 177 *Zawartość odwołania wzajemnego*

§ 1. Odwołanie wzajemne zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę wnoszącego odwołanie wzajemne;
- b) datę doręczenia odwołania;
- c) podnoszone zarzuty i argumenty prawne;
- d) żądania.

§ 2. Artykuły 119, 121 i art. 122 §§ 1 i 3 niniejszego regulaminu stosuje się do odwołań wzajemnych.

Artykuł 178 *Żądania, zarzuty i argumenty odwołania wzajemnego*

§ 1. Żądania odwołania wzajemnego mają na celu uchylenie, w całości lub w części, orzeczenia Sądu.

§ 2. Mogą one również mieć na celu uchylenie rozstrzygnięcia, wyraźnego lub dorozumianego, w przedmiocie dopuszczalności skargi do Sądu.

§ 3. Podnoszone zarzuty i argumenty prawne wskazują precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu, które wnoszący odwołanie wzajemne kwestionuje. Winny one być odrębne od zarzutów i argumentów podnoszonych w odpowiedzi na odwołanie.

Rozdział 4

WYMIANA PISM PO WNIESIENIU ODWOŁANIA WZAJEMNEGO

Artykuł 179 *Odpowiedź na odwołanie wzajemne*

W razie wniesienia odwołania wzajemnego wnoszący odwołanie lub inna strona w danej sprawie przed Sądem mająca interes prawny w uwzględnieniu lub oddaleniu odwołania wzajemnego może złożyć, w terminie dwóch miesięcy od doręczenia odwołania wzajemnego, odpowiedź na odwołanie wzajemne, ograniczoną do zakresu zarzutów w nim podniesionych. Termin nie podlega przedłużeniu.

Artykuł 180 *Replika i duplika po wniesieniu odwołania wzajemnego*

§ 1. Odwołanie wzajemne i odpowiedź na odwołanie wzajemne mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką tylko pod warunkiem, iż prezes, na należycie uzasadniony wniosek wnoszącego odwołanie wzajemne złożony w terminie siedmiu dni od doręczenia odpowiedzi na odwołanie wzajemne, po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego, uzna to za niezbędne, w szczególności w celu umożliwienia wnoszącemu odwołanie wzajemne ustosunkowania się do zarzutu niedopuszczalności lub nowych elementów podniesionych w odpowiedzi na odwołanie wzajemne.

§ 2. Prezes wyznacza termin złożenia repliki, a wraz z jej doręczeniem – termin złożenia dupliki. Prezes może ograniczyć liczbę stron oraz przedmiot tych pism.

Rozdział 5

ODWOŁANIA, W PRZEDMIOCIE KTÓRYCH ORZEKA SIĘ W DRODZE POSTANOWIENIA

Artykuł 181 *Odwołanie oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne*

Jeżeli odwołanie, główne lub wzajemne, jest w całości lub w części oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne, Trybunał może, w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, odpowiednio odrzucić lub oddalić to odwołanie w całości lub w części w drodze postanowienia z uzasadnieniem.

Artykuł 182 *Odwołanie oczywiście zasadne*

Jeżeli Trybunał orzekał już w przedmiocie jednej lub wielu kwestii prawnych identycznych z kwestiami podniesionymi w zarzutach odwołania, głównego lub wzajemnego, i uznaje odwołanie za oczywiście zasadne, może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron i rzecznika generalnego, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem zawierającego odniesienie do właściwego orzecznictwa, że odwołanie jest oczywiście zasadne.

Rozdział 6

SKUTKI WYKREŚLENIA ODWOŁANIA GŁÓWNEGO DLA ODWOŁANIA WZAJEMNEGO

Artykuł 183 *Skutki cofnięcia lub oczywistej niedopuszczalności odwołania głównego dla odwołania wzajemnego*

Odwołanie wzajemne uznaje się za bezprzedmiotowe w razie:

- a) cofnięcia odwołania głównego;
- b) uznania odwołania głównego za oczywiście niedopuszczalne ze względu na niedochowanie terminu na jego wniesienie;
- c) uznania odwołania głównego za oczywiście niedopuszczalne tylko z tego względu, że nie jest ono skierowane przeciwko orzeczeniu Sądu kończącemu postępowanie w sprawie, orzeczeniu rozstrzygającemu w części spór co do istoty albo rozstrzygającemu w przedmiocie zarzutu braku kompetencji lub niedopuszczalności, w rozumieniu art. 56 akapit pierwszy statutu.

Rozdział 7

KOSZTY I POMOC PRAWNA W POSTĘPOWANIU ODWOŁAWCZYM

Artykuł 184 *Koszty w postępowaniu odwoławczym*

§ 1. Z zastrzeżeniem poniższych przepisów art. 137–146 niniejszego regulaminu stosuje się odpowiednio do postępowania przed Trybunałem mającego za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu.

§ 2. Jeżeli odwołanie jest bezzasadne lub jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.

§ 3. Jeżeli odwołanie wniesione przez państwo członkowskie lub instytucję Unii Europejskiej, które nie wstąpiły w charakterze interwenienta do sprawy przed Sądem, jest zasadne, Trybunał może zdecydować, że koszty zostają podzielone między stronami lub że wnoszący odwołanie, który wygrał sprawę, zwraca stronie przegrywającej koszty, jakie poniosła ona w związku z wniesieniem odwołania.

§ 4. Interwenient w pierwszej instancji, który nie wniósł odwołania, nie może zostać obciążony kosztami w postępowaniu odwoławczym, chyba że brał udział w postępowaniu przed Trybunałem na etapie pisemnym lub ustnym. Jeżeli interwenient taki brał udział w postępowaniu, Trybunał może zdecydować, że pokrywa on własne koszty.

Artykuł 185 *Pomoc prawna*

§ 1. Jeżeli strona nie jest w stanie w całości lub w części ponieść kosztów postępowania, może w każdej chwili złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

§ 2. Do wniosku załącza się wszelkie informacje i dokumenty pozwalające ocenić sytuację materialną wnioskodawcy, na przykład zaświadczenie właściwych organów krajowych potwierdzające tę sytuację.

Artykuł 186 *Uprzedni wniosek o przyznanie pomocy prawnej*

§ 1. Wniosek złożony przed zamierzonym przez wnioskodawcę wniesieniem odwołania zawiera zwięzłe omówienie przedmiotu odwołania.

§ 2. Wniosek ten nie wymaga udziału adwokata lub radcy prawnego.

§ 3. Złożenie wniosku o przyznanie pomocy prawnej zawiesza bieg terminu na wniesienie odwołania wobec wnioskodawcy do dnia doręczenia postanowienia rozstrzygającego w przedmiocie wniosku.

§ 4. Z chwilą złożenia wniosku prezes przydziela go jednemu z sędziów jako sprawozdawcy, który niezwłocznie proponuje rozstrzygnięcie.

Artykuł 187 *Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej*

§ 1. O przyznaniu, w całości lub w części, lub odmowie przyznania pomocy prawnej rozstrzyga, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, izba złożona z trzech sędziów, do której przydzielony jest sędzia sprawozdawca. Wówczas w składzie orzekającym znajduje się prezes izby, sędzia sprawozdawca oraz pierwszy lub dwóch pierwszych sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 3, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie wniosek o przyznanie pomocy prawnej. Izba ta bada w stosownym przypadku, czy odwołanie nie jest oczywiście bezzasadne.

§ 2. Jeżeli sędzia sprawozdawca nie wchodzi w skład żadnej izby złożonej z trzech sędziów, rozstrzyga, na tych samych zasadach, izba złożona z pięciu sędziów, do której przydzielony jest sędzia sprawozdawca. Poza sędzią sprawozdawcą w składzie orzekającym znajduje się czterech sędziów wyznaczonych z listy, o której mowa w art. 28 § 2, w dniu, w którym sędzia sprawozdawca przedłożył izbie wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

§ 3. Skład orzekający rozstrzyga postanowieniem. W razie całkowitej lub częściowej odmowy przyznania pomocy prawnej postanowienie zawiera uzasadnienie tej odmowy.

Artykuł 188 *Kwoty podlegające wypłacie z tytułu pomocy prawnej*

§ 1. W razie przyznania pomocy prawnej kasa Trybunału pokrywa, w stosownym przypadku w granicach określonych przez skład orzekający, koszty związane z doradztwem i reprezentacją wnioskodawcy przed Trybunałem. Na jego wniosek lub na wniosek jego przedstawiciela wypłacona może zostać zaliczka na poczet kosztów.

§ 2. W orzeczeniu rozstrzygającym o kosztach można nakazać zwrot do kasy Trybunału kwot wypłaconych tytułem pomocy prawnej.

§ 3. Sekretarz zapewnia odzyskanie tych kwot od strony, która została nimi obciążona.

Artykuł 189 *Cofnięcie pomocy prawnej*

Skład orzekający, który rozstrzygał w przedmiocie wniosku o przyznanie pomocy prawnej, może w każdej chwili, z urzędu lub na wniosek, cofnąć tę pomoc, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę jej przyznania uległy zmianie w toku postępowania.

Rozdział 8

INNE PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO POSTĘPOWAŃ ODWOŁAWCZYCH

Artykuł 190 *Inne przepisy mające zastosowanie do postępowań odwoławczych*

§ 1. Artykuły 127, 129–136, 147–150, 153–155 i 157–166 niniejszego regulaminu stosuje się do postępowań przed Trybunałem mających za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu.

§ 2. W drodze odstępstwa od art. 130 § 1 wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta składa się w terminie miesiąca od publikacji, o której mowa w art. 21 § 4.

§ 3. Artykuł 95 stosuje się odpowiednio do postępowań przed Trybunałem mających za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu.

§ 4. Jeżeli, w ramach postępowań mających za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu strona wnioskuje o zachowanie poufności, względem interwenienta w postępowaniu przed Sądem, informacji przedstawionych przed Trybunałem, których poufność już została zachowana względem tej strony w postępowaniu w pierwszej instancji, poufność w tym samym zakresie utrzymuje się do celów postępowania przed Trybunałem.

*Artykuł 190a Przetwarzanie informacji lub materiałów przedstawionych
Sądowi na podstawie art. 105 jego regulaminu postępowania*

§ 1. Jeżeli zostało wniesione odwołanie od orzeczenia Sądu wydanego w postępowaniu, w którym informacje lub materiały zostały przez stronę główną przedstawione na podstawie art. 105 regulaminu postępowania przed Sądem i nie zostały one przekazane przeciwnej stronie głównej, sekretarz Sądu udostępnia te informacje lub materiały Trybunałowi na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 11 rzeczonego artykułu.

§ 2. Informacje lub materiały, o których mowa w § 1, nie są przekazywane stronom postępowania przed Trybunałem.

§ 3. Trybunał czuwa nad tym, by informacje poufne zawarte w informacjach lub materiałach, o których mowa w § 1, nie zostały ujawnione ani w orzeczeniu kończącym postępowanie, ani, w stosownym wypadku, w opinii rzecznika generalnego.

§ 4. Informacje lub materiały, o których mowa w § 1, zwraca się stronie, która je przedstawiła Sądowi, niezwłocznie po doręczeniu orzeczenia kończącego postępowanie przed Trybunałem, chyba że sprawa zostaje przekazana Sądowi do ponownego rozpoznania. W takim wypadku odnośne informacje lub materiały zostają ponownie udostępnione Sądowi, na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 5.

§ 5. Trybunał określa w drodze decyzji zasady bezpieczeństwa w celu ochrony informacji lub materiałów, o których mowa w § 1. Decyzja ta podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

TYTUŁ VI

SZCZEGÓLNA PROCEDURA KONTROLI ORZECZEŃ SĄDU

Artykuł 191 Izba właściwa w zakresie szczególnej procedury kontroli

Wyznacza się na okres roku izbę złożoną z pięciu sędziów, właściwą do podejmowania, na zasadach określonych w art. 193 i 194 niniejszego regulaminu, decyzji w przedmiocie zasadności poddania orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli zgodnie z art. 62 statutu.

Artykuł 192 Informowanie o orzeczeniach mogących podlegać szczególnej procedurze kontroli oraz ich przekazywanie

§ 1. Natychmiast po wyznaczeniu daty ogłoszenia lub podpisania orzeczenia, które ma być wydane na podstawie art. 256 ust. 2 lub 3 TFUE, sekretariat Sądu informuje o tym sekretariat Trybunału.

§ 2. Z chwilą ogłoszenia lub podpisania orzeczenia sekretariat Sądu przekazuje je sekretariatowi Trybunału wraz z aktami sprawy, które natychmiast udostępnia się rzecznikowi generalnemu.

Artykuł 193 Szczególna procedura kontroli orzeczeń wydanych w wyniku odwołania

§ 1. Wniosek pierwszego rzecznika generalnego o poddanie orzeczenia Sądu wydanego na podstawie art. 256 ust. 2 TFUE szczególnej procedurze kontroli jest przekazywany prezesowi Trybunału i prezesowi izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli. Równocześnie o tym przekazaniu jest informowany sekretarz.

§ 2. Z chwilą otrzymania informacji o wniosku sekretarz przekazuje członkom izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli akta sprawy przed Sądem.

§ 3. Z chwilą otrzymania wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli prezes Trybunału wyznacza spośród sędziów izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli, na wniosek prezesa tej izby, sędziego sprawozdawcę. Skład orzekający ustala się, zgodnie z art. 28 § 2 niniejszego regulaminu, w dniu przydzielenia sprawy sędziemu sprawozdawcy.

§ 4. Izba ta, na wniosek sędziego sprawozdawcy, podejmuje decyzję w przedmiocie poddania orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli. Decyzja o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli wskazuje wyłącznie kwestie będące przedmiotem tej procedury.

§ 5. O decyzji Trybunału o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli sekretarz powiadamia natychmiast Sąd, strony postępowania przed nim oraz podmioty określone w art. 62a akapit drugi statutu.

§ 6. W Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej publikuje się informację zawierającą datę wydania decyzji o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli i kwestie będące przedmiotem tej procedury.

Artykuł 193a Brak wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli

Jeżeli po upływie terminu, o którym mowa w art. 62 akapit drugi statutu, pierwszy rzecznik generalny nie złożył wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli, sekretarz niezwłocznie informuje o tym

Sąd, który z kolei informuje o tym sąd odsyłający i podmioty określone w art. 23 statutu.

Artykuł 194 Szczególna procedura kontroli orzeczeń wydanych w trybie prejudycjalnym

§ 1. Wniosek pierwszego rzecznika generalnego o poddanie orzeczenia Sądu wydanego na podstawie art. 256 ust. 3 TFUE szczególnej procedurze kontroli jest przekazywany prezesowi Trybunału i prezesowi izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli. Równocześnie o tym przekazaniu jest informowany sekretarz.

§ 2. Z chwilą otrzymania informacji o wniosku sekretarz przekazuje członkom izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli akta sprawy przed Sądem.

§ 3. O wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli sekretarz powiadamia także Sąd, sąd odsyłający, strony w postępowaniu głównym oraz podmioty określone w art. 62a akapit drugi statutu.

§ 4. Z chwilą otrzymania wniosku o poddanie orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli prezes Trybunału wyznacza spośród sędziów izby właściwej w zakresie szczególnej procedury kontroli, na wniosek prezesa tej izby, sędziego sprawozdawcę. Skład orzekający ustala się, zgodnie z art. 28 § 2 niniejszego regulaminu, w dniu przydzielenia sprawy sędziemu sprawozdawcy.

§ 5. Izba ta, na wniosek sędziego sprawozdawcy, podejmuje decyzję w przedmiocie poddania orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli. Decyzja o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli wskazuje wyłącznie kwestie będące przedmiotem tej procedury.

§ 6. O decyzji Trybunału w przedmiocie poddania orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli sekretarz powiadamia natychmiast Sąd, sąd odsyłający, strony w postępowaniu głównym oraz podmioty określone w art. 62a akapit drugi statutu.

§ 7. W Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej publikuje się informację zawierającą datę wydania decyzji o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli i kwestie będące przedmiotem tej procedury.

Artykuł 195 Wyrok co do istoty wydany w wyniku decyzji o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli

§ 1. Decyzję o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli doręcza się stronom i podmiotom określonym w art. 62a akapit drugi statutu. Doręczenie decyzji Trybunału państwom członkowskim, państwom będącym stronami porozumienia EOG innym niż państwa członkowskie, jak również Urzędowi Nadzoru EFTA jest dokonywane wraz z jej przekładem, zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 niniejszego regulaminu. Decyzja Trybunału jest ponadto przekazywana Sądowi oraz, w stosownym przypadku, sądowi odsyłającemu.

§ 2. W terminie miesiąca od doręczenia, o którym mowa w § 1, strony i pozostałe podmioty, którym decyzja Trybunału została doręczona, mogą składać dokumenty procesowe w przedmiocie kwestii będących przedmiotem szczególnej procedury kontroli.

§ 3. Z chwilą podjęcia decyzji o poddaniu orzeczenia Sądu szczególnej procedurze kontroli pierwszy rzecznik generalny przydziela sprawę rzecznikowi generalnemu.

§ 4. Orzeczenie co do istoty wydaje izba właściwa w zakresie szczególnej procedury kontroli po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

§ 5. Izba ta może jednakże zwrócić się do Trybunału o przydzielenie sprawy składowi orzekającemu złożonemu z większej liczby sędziów.

§ 6. Jeżeli orzeczenie Sądu będące przedmiotem szczególnej procedury kontroli zostało wydane na podstawie art. 256 ust. 2 TFUE, Trybunał rozstrzyga o kosztach.

TYTUŁ VII

WNIOSKI O WYDANIE OPINII

Artykuł 196 Pisemny etap postępowania

§ 1. Zgodnie z art. 218 ust. 11 TFUE wniosek o wydanie opinii może zostać złożony przez państwo członkowskie, Parlament Europejski, Radę lub Komisję Europejską.

§ 2. Wniosek o wydanie opinii może dotyczyć zarówno kwestii zgodności projektowanej umowy z postanowieniami traktatów, jak i kompetencji Unii Europejskiej lub jej instytucji do zawarcia takiej umowy.

§ 3. Wniosek doręcza się państwom członkowskim i instytucjom wymienionym w § 1, którym prezes wyznacza termin na przedstawienie uwag na piśmie.

Artykuł 197 Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego

Z chwilą złożenia wniosku o wydanie opinii prezes wyznacza sędziego sprawozdawcę, a pierwszy rzecznik generalny przydziela sprawę rzecznikowi generalnemu.

Artykuł 198 Rozprawa

Trybunał może zdecydować, że postępowanie przed nim obejmuje również rozprawę.

Artykuł 199 *Termin na wydanie opinii*

Trybunał wydaje opinię w możliwie najkrótszym czasie po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

Artykuł 200 *Ogłoszenie i doręczenie opinii*

§ 1. Opinię ogłasza się na posiedzeniu jawnym.

§ 2. Oryginał opinii podpisują prezes, sędziowie, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarz. W braku możliwości podpisania oryginału opinii przez sędziego, który uczestniczył w naradzie, ze względu na jego stan zdrowia lub śmierć albo ze względu na jego rezygnację z funkcji lub wygaśnięcie jego mandatu, prezes zaświadcza, że ów sędzia uczestniczył w naradzie.

§ 3. Podpisany oryginał opinii zostaje opieczętowany i złożony w sekretariacie. Uwierzytelnione odpisy opinii doręcza się wszystkim państwom członkowskim oraz instytucjom wymienionym w art. 196 § 1.

TYTUŁ VIII

POSTĘPOWANIA SZCZEGÓLNE

Artykuł 201 *Odwołania od decyzji Komitetu Arbitrażowego*

§ 1. Odwołanie, o którym mowa w art. 18 akapit drugi TEWEA, zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę wnoszącego odwołanie;
- b) charakter, w jakim występuje osoba podpisująca;
- c) oznaczenie zaskarżonej decyzji Komitetu Arbitrażowego;
- d) oznaczenie stron przeciwnych;
- e) zwięzłe omówienie stanu faktycznego;
- f) podnoszone zarzuty i argumenty, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
- g) żądania wnoszącego odwołanie.

§ 2. Do odwołania stosuje się przepisy art. 119 i 121 niniejszego regulaminu.

§ 3. Do odwołania załącza się uwierzytelniony odpis zaskarżonej decyzji.

§ 4. Z chwilą wniesienia odwołania sekretarz Trybunału zwraca się do sekretariatu Komitetu Arbitrażowego o przekazanie Trybunałowi akt sprawy.

§ 5. Postępowanie prowadzi się zgodnie z art. 123 i 124 niniejszego regulaminu. Trybunał może zdecydować, że postępowanie przed nim obejmuje również rozprawę.

§ 6. Trybunał rozstrzyga wyrokiem. W przypadku stwierdzenia przez Trybunał nieważności decyzji Komitetu Arbitrażowego przekazuje on, w razie konieczności, sprawę do Komitetu.

Artykuł 202 Postępowanie, o którym mowa w art. 103 TEWEA

§ 1. W przypadku, o którym mowa w art. 103 akapit trzeci TEWEA, wniosek składa się w czterech uwierzytelnionych egzemplarzach. Do wniosku załącza się projekt porozumienia lub umowy, uwagi Komisji Europejskiej skierowane do zainteresowanego państwa i wszelkie inne dokumenty powołane na jego poparcie.

§ 2. Wniosek wraz z załącznikami doręcza się Komisji Europejskiej, która dysponuje terminem dziesięciu dni od tego doręczenia na przedstawienie uwag na piśmie. Prezes może przedłużyć ten termin po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanego państwa.

§ 3. Po przedstawieniu tych uwag na piśmie, które doręcza się zainteresowanemu państwu, Trybunał orzeka niezwłocznie, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego oraz, na ich wniosek, zainteresowanego państwa i Komisji Europejskiej.

Artykuł 203 Postępowania, o których mowa w art. 104 TEWEA i 105 TEWEA

Do wniosków, o których mowa w art. 104 akapit trzeci TEWEA i art. 105 akapit drugi TEWEA, stosuje się przepisy tytułów II i IV niniejszego regulaminu. Wnioski doręcza się także państwu, którego przynależność ma osoba lub przedsiębiorstwo, przeciwko którym skierowano wniosek.

Artykuł 204 Postępowanie przewidziane w art. 111 ust. 3 porozumienia EOG

§ 1. W przypadku uregulowanym w art. 111 ust. 3 porozumienia EOG sprawa wnoszona jest do Trybunału na podstawie wniosku składanego przez umawiające się strony będące stronami sporu. Wniosek doręcza się pozostałym umawiającym się stronom, Komisji Europejskiej, Urzędowi Nadzoru EFTA oraz, w stosownym przypadku, pozostałym podmiotom, którym zostałyby doręczony wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym podnoszący te same kwestie wykładni ustawodawstwa Unii Europejskiej.

§ 2. Prezes wyznacza umawiającym się stronom i pozostałym podmiotom, którym doręcza się wniosek, termin na przedstawienie uwag na piśmie.

§ 3. Wniosek składa się w jednym z języków wymienionych w art. 36 niniejszego regulaminu. Stosuje się przepisy art. 38. Przepisy art. 98 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Z chwilą złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, prezes wyznacza sędziego sprawozdawcę. Następnie pierwszy rzecznik generalny natychmiast przydziela wniosek rzecznikowi generalnemu.

§ 5. W przedmiocie wniosku Trybunał wydaje orzeczenie z uzasadnieniem, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego.

§ 6. Orzeczenie Trybunału, podpisane przez prezesa, sędziów, którzy brali udział w naradzie, i sekretarza, doręcza się umawiającym się stronom i pozostałym podmiotom określonym w §§ 1 i 2.

Artykuł 205 *Rozstrzyganie sporów, o których mowa w art. 35 TUE w jego wersji obowiązującej przed wejściem w życie traktatu z Lizbony*

[uchylony]

Artykuł 206 *Wnioski, o których mowa w art. 269 TFUE*

§ 1. W przypadku, o którym mowa w art. 269 TFUE, wniosek składa się w czterech uwierzytelnionych egzemplarzach. Do wniosku załącza się wszelkie istotne dla sprawy dokumenty, w szczególności, w stosownym przypadku, uwagi i zalecenia sformułowane na podstawie art. 7 TUE.

§ 2. Wniosek wraz z załącznikami doręcza się, stosownie do przypadku, Radzie Europejskiej lub Radzie, która dysponuje niepodlegającym przedłużeniu terminem dziesięciu dni od dnia doręczenia na przedstawienie uwag na piśmie. Artykułu 51 nie stosuje się do tego terminu.

§ 3. Wniosek wraz z załącznikami przekazuje się również państwom członkowskim innym niż zainteresowane państwo oraz Parlamentowi Europejskiemu i Komisji Europejskiej.

§ 4. Po przedstawieniu uwag określonych w § 2, które doręcza się zainteresowanemu państwu członkowskiemu oraz państwom i instytucjom, o których mowa w § 3, Trybunał orzeka w terminie miesiąca od złożenia wniosku, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego. Na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, Rady Europejskiej lub Rady, albo z urzędu, Trybunał może zdecydować, że postępowanie przed nim obejmuje również rozprawę, na którą wzywa się wszystkie państwa i instytucje, o których mowa w niniejszym artykule.

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 207 *Regulamin dodatkowy*

Z zastrzeżeniem postanowień art. 253 TFUE i po konsultacjach z zainteresowanymi rządami Trybunał przyjmuje regulamin dodatkowy zawierający przepisy dotyczące:

- a) wniosków o pomoc sądową;
- b) wniosków o przyznanie pomocy prawnej;

c) powiadamiania przez Trybunał o złamaniu przez świadków lub biegłych przysięgi, zgodnie z art. 30 statutu.

Artykuł 208 *Przepisy wykonawcze*

Trybunał może przyjąć, w odrębnym akcie, praktyczne przepisy wykonawcze do niniejszego regulaminu.

Artykuł 209 *Uchylenie*

Niniejszy regulamin zastępuje regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 19 czerwca 1991 r., ostatnio zmieniony dnia 24 maja 2011 r. (*Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej*, L 162 z dnia 22 czerwca 2011 r., s. 17).

Artykuł 210 *Publikacja i wejście w życie niniejszego regulaminu*

Niniejszy regulamin, którego tekstami autentycznymi są jego wersje sporządzone w językach określonych w art. 36 regulaminu, podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po jego opublikowaniu.
